

Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

► B**PADOMES REGULA (EK) Nr. 1698/2005****(2005. gada 20. septembris)****par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)**

(OV L 277, 21.10.2005., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 1463/2006 (2006. gada 19. jūnijs)	L 277	1	9.10.2006.
► <u>M2</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 1944/2006 (2006. gada 19. decembris)	L 367	23	22.12.2006.
► <u>M3</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 2012/2006 (2006. gada 19. decembris)	L 384	8	29.12.2006.
► <u>M4</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 146/2008 (2008. gada 14. februāris)	L 46	1	21.2.2008.
► <u>M5</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 74/2009 (2009. gada 19. janvāris)	L 30	100	31.1.2009.
► <u>M6</u>	Padomes Regula (EK) Nr. 473/2009 (2009. gada 25. maijs)	L 144	3	9.6.2009.

Labota ar:

- C1 Kļūdu labojums, OV L 48, 16.2.2007., 3. lpp. (1463/2006)

PADOMES REGULA (EK) Nr. 1698/2005

(2005. gada 20. septembris)

par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 36. un 37. pantu un 299. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā:

- (1) Lauku attīstības politika būtu jāpievieno kopējās lauksaimniecības politikas tirgus un ienākumu atbalsta politikai, un tai būtu jāpapildina KLP tirgus un ienākumu atbalsta politika, tādējādi palīdzot sasniegt šīs politikas mērķus, kas izklāstīti Līgumā. Lauku attīstības politikai būtu arī jāņem vērā Līgumā izklāstītie vispārīgie ekonomiskās un sociālās kohēzijas politikas mērķi, palīdzot tos sasniegt un vienlaicīgi integrējot citas svarīgas politikas prioritātes attiecībā uz konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību, kā izklāstīts Lisabonas un Gēteborgas Eiropadomes sanāksmes secinājumos.
- (2) Saskaņā ar Līgumu kopējās lauksaimniecības politikas un tās piemērošanas īpašo metožu izstrādāšanā ņem vērā lauksaimnieciskās aktivitātes īpašo raksturu, kas izriet no lauksaimniecības sociālās struktūras un no strukturālajām un dabiskajām atšķirībām starp dažādiem lauku apvidiem.
- (3) Kopējās lauksaimniecības politikas reforma 2003. gada jūnijā un 2004. gada aprīlī ieviesa būtiskas izmaiņas, kas, iespējams, būtiski ietekmēs ekonomiku visā Kopienas lauku teritorijā attiecībā uz lauksaimniecības ražošanas metodēm, zemes apsaimniekošanas metodēm, nodarbinātību un plašākiem sociālajiem un ekonomiskajiem apstākļiem dažādos lauku apvidos.
- (4) Kopienas rīcībai būtu jāpapildina dalībvalstu veiktā rīcība vai tā jāveicina. Partnerību būtu jāstiprina ar pasākumiem, kas nodrošina dažādu veidu partneru līdzdalību, pilnībā ņemot vērā dalībvalstu iestāžu kompetenci. Attiecīgajiem partneriem vajadzētu būt iesaistītiem programmēšanas sagatavošanā, uzraudzībā un novērtēšanā.
- (5) Tā kā dalībvalstis nevar pietiekami labi īstenot šajā regulā izvirzīto lauku attīstības mērķi, ņemot vērā saiknes starp šo regulu un citiem kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem, atšķirību pakāpi starp dažādiem lauku apvidiem un dalībvalstu finansiālo resursu ierobežojumiem paplašinātā Savienībā, šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī ar Kopienas daudzgadu finansējuma garantiju un koncentrējot to uz prioritātēm, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (6) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, turpmāk "ELFLA", aktivitātēm un tā atbalstītajiem pasākumiem jāatbilst pārējai Kopienas politikai un jābūt saderīgai ar to, kā arī jāatbilst visiem Kopienas tiesību aktiem.

⁽¹⁾ Atzinums sniegts 2005. gada 7. jūnijā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

▼B

- (7) Veicot lauku attīstības atbalsta pasākumus, Kopiena gādā, lai tiktu likvidētas atšķirības un veicināta vīriešu un sieviešu līdztiesība un nediskriminācija saskaņā ar Līgumu.
- (8) Lai virzītu lauku attīstības politikas stratēģisko saturu saskaņā ar Kopienas prioritātēm un tādējādi veicinātu tā pārskatāmību, Padomei būtu jāpieņem stratēģiskas pamatnostādnes pēc Komisijas priekšlikuma.
- (9) Pamatojoties uz stratēģiskajām pamatnostādnēm, katrai dalībvalstij būtu jā sagatavo lauku attīstības valsts stratēģijas plāns, kas veidotu atsaucē materiālu lauku attīstības programmu sagatavošanai. Dalībvalstīm un Komisijai būtu jāziņo par valsts un Kopienas stratēģijas uzraudzību.
- (10) Lauku attīstības programmēšanai būtu jāatbilst Kopienas un valsts prioritātēm un jāpapildina pārējā Kopienas politika, jo īpaši lauksaimniecības tirgus politika, kohēzijas politika un kopējā zivsaimniecības politika.
- (11) Lai nodrošinātu ilgtspējīgu lauku apvidu attīstību, jāpievērš uzmanība ierobežotam skaitam pamatmērķu Kopienas līmenī attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības konkurētspēju, zemes apsaimniekošanu un vidi, dzīves kvalitāti un aktivitāšu dažādošanu šajos apvidos, ņemot vērā situāciju dažādību, sākot no nomaļiem lauku apvidiem, kas cieš no iedzīvotāju skaita samazināšanās un kurās ir saimnieciskās aktivitātes noriets, līdz pat piepilsētu lauku apvidiem, kuri aizvien vairāk ir pilsētu paplašināšanās apdraudēti.
- (12) Jāizveido vispārīgi lauku attīstības programmēšanas un programmas pārskatīšanas noteikumi, nodrošinot piemērotu līdzsvaru starp lauku attīstības programmu asīm, kas atbilst iepriekš minētajiem pamatmērķiem. Programmēšanas laikposma ilgumam vajadzētu būt septiņiem gadiem.
- (13) Lai uzlabotu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru konkurētspēju, ir svarīgi izveidot skaidras attīstības stratēģijas, kuru mērķis ir cilvēka potenciāla, fiziskā kapitāla un lauksaimniecības ražošanas kvalitātes uzlabošana un pielāgošana.
- (14) Attiecībā uz cilvēka potenciālu būtu jā dara pieejams pasākumu kopums apmācībai, informācijai, zināšanas izplatīšanai, atbalstam jauniem lauksaimniekiem, lauksaimnieku un laukstrādnieku iespējai priekšlaicīgi pensionēties, konsultāciju pakalpojumiem lauksaimniekiem un mežsaimniekiem un lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu un mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai.
- (15) Attiecībā uz apmācību, informāciju un zināšanas izplatīšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstība un specializācija prasa attiecīgu tehniskās un ekonomiskās izglītības līmeni, tostarp kompetenci jaunajās informācijas tehnoloģijās, kā arī attiecīgas zināšanas tādās jomās kā produktu kvalitāte, pētījumu rezultāti un ilgtspējīga dabas resursu apsaimniekošana, tostarp savstarpējās atbilstības prasības un tādās ražošanas prakses piemērošanu, kas ir saderīga ar ainavas saglabāšanu un uzlabošanu un vides aizsardzību. Tāpēc ir jāpaplašina apmācības, informācijas un zināšanu izplatīšanas aktivitāšu joma, iesaistot visus pieaugušos, kas nodarbojas ar lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības lietām. Šīs aktivitātes attiecas gan uz lauksaimniecības un mežsaimniecības konkurētspēju, gan uz zemes apsaimniekošanas un vides mērķiem.
- (16) Īpašu pabalstu piešķiršana jauniem lauksaimniekiem var atvieglot gan saimniecību izveidošanu, gan lauku saimniecību strukturālo pārveidošanu pēc izveidošanas. Izveidošanas atbalsta pasākums būtu jāsaista ar nosacījumu par attīstības plāna izstrādi, lai

▼B

laika gaitā nodrošinātu jaunās lauku saimniecības aktivitāšu attīstību.

- (17) Lauksaimniekiem priekšlaicīgi pensionēties vajadzētu tāpēc, lai sasniegtu būtiskas strukturālas izmaiņas nodotajās saimniecībās, izmantojot pasākumu, ar kuru piešķir atbalstu jaunajiem lauksaimniekiem, saskaņā ar attiecīgā pasākuma prasībām, vai nododot saimniecību ar nolūku to paplašināt, ņemot vērā arī pieredzi, kas iegūta, īstenojot iepriekšējās Kopienas shēmas šajā jomā.
- (18) Apsaimniekošanas un konsultāciju pakalpojumu izmantošanai būtu jāpalīdz lauksaimniekiem un mežsaimniekiem uzlabot savu saimniecību ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Vismaz to lauksaimniecības konsultāciju pakalpojumu izmantošanai, kas paredzēti Padomes Regulā (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem⁽¹⁾, būtu jāpalīdz lauksaimniekiem novērtēt viņu lauku saimniecības darbības rādītājus un noteikt vajadzīgos uzlabojumus, ņemot vērā likumā noteiktās apsaimniekošanas prasības, kas izklāstītas minētajā regulā, un Kopienas obligātās normas par darba drošību.
- (19) Lauku saimniecības apsaimniekošanas, lauku saimniecības atbalsta un lauku saimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidei lauksaimniekiem un/konsultāciju pakalpojumu izveidei mežsaimniekiem būtu jāpalīdz viņiem pielāgot, uzlabot un atvieglot apsaimniekošanu un uzlabot kopējos saimniecību rādītājus, turpinot stiprināt to cilvēku potenciālu, kas darbojas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs.
- (20) Attiecībā uz fizisko kapitālu būtu jādara pieejams pasākumu kopums lauku saimniecību modernizācijai, mežu ekonomiskās vērtības uzlabošanai, lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšanai, jaunu nozares produktu, procesu un tehnoloģijas izstrādes veicināšanai lauksaimniecības un pārtikas nozarē un mežsaimniecības nozarē, lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras uzlabošanai un attīstībai, dabas katastrofu izpostītā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošanai un piemērotu preventīvu pasākumu ieviešanai.
- (21) Atbalsta Kopienas lauksaimniecības investīcijām mērķis ir modernizēt lauku saimniecības, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus, labāk izmantojot ražošanas faktorus, tostarp jaunu tehnoloģiju un inovāciju ieviešanu nolūkā uzlabot kvalitāti, veicināt bioloģisku produktu ražošanu un veicināt dažādošanu gan saimniecībās, gan ārpus tām, ietverot nepārtikas nozares un enerģijas kultūras, kā arī uzlabojot vides, darba drošības, higiēnas un dzīvnieku labturības līmeni lauku saimniecībās, vienlaikus vienkāršojot nosacījumus ieguldījumu atbalstam salīdzinājumā ar tiem, kas paredzēti Padomes Regulā (EK) Nr. 1257/1999 (1999. gada 17. maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai⁽²⁾.
- (22) Privātiem mežiem ir svarīga loma lauku apvidu ekonomiskajā aktivitātē un tādējādi Kopienas atbalsts ir svarīgs to ekonomiskās vērtības uzlabošanai un paplašināšanai, lai palielinātu ražošanas dažādošanu un uzlabotu tirdzniecības iespējas tādās nozarēs kā atjaunojamā enerģija, vienlaikus uzturot ilgtspējīgu apsaimniekošanu un mežu daudzfunkcionālo lomu.
- (23) Būtu jāveicina uzlabojumi lauksaimniecības un mežsaimniecības pirmapstrādes produktu pārstrādē un tirdzniecībā, atbalstot inves-

⁽¹⁾ OV L 270, 21.10.2003., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 118/2005 (OV L 24, 27.1.2005., 15. lpp.).

⁽²⁾ OV L 160, 26.6.1999., 80. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2223/2004 (OV L 379, 24.12.2004., 1. lpp.).

▼B

tīcijas, kuru mērķis ir pārstrādes un tirdzniecības nozaru efektivitātes uzlabošana, veicinot lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pārstrādi atjaunojamai enerģijai, ieviešot jaunas tehnoloģijas un inovācijas, atrodot jaunas tirdzniecības iespējas lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem, liekot uzsvāru uz kvalitāti, uzlabojot vides aizsardzību, darba drošību, higiēnu un dzīvnieku labturību, attiecīgi pievēršoties mikro, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kas ir mazāki par konkrētu lielumu, lai radītu pievienoto vērtību vietējiem produktiem, reizē vienkāršojot nosacījumus ieguldījumu atbalstam salīdzinājumā ar Regulā (EK) Nr. 1257/1999 paredzētajiem nosacījumiem.

- (24) Saistībā ar pieaugošo konkurenci ir svarīgi nodrošināt, lai lauksaimniecības un pārtikas nozarē un mežsaimniecības nozarē var izmantot tirdzniecības iespējas, izmantojot izplafētus jaunus risinājumus jaunu produktu, procesu un tehnoloģijas izstrādei. Šajā nolūkā būtu jāveicina sadarbība starp lauksaimniekiem, pārtikas un izejvielu pārstrādes rūpniecību un citām pusēm.
- (25) Lauksaimniecības infrastruktūrai un atjaunojošiem un preventīviem pasākumiem attiecībā uz dabas katastrofām būtu jāpalīdz sasniegt lauksaimniecības un mežsaimniecības konkurētspējas ass mērķus.
- (26) Attiecībā uz lauksaimniecības ražošanas un produktu kvalitāti vajadzētu būt pieejamam pasākumu kopumam, kas palīdzētu lauksaimniekiem sasniegt atbilstību standartiem, kuri pamatojas uz Kopienas tiesību aktiem, mudinātu lauksaimnieku piedalīšanos pārtikas kvalitātes shēmās un atbalstītu ražotāju grupu informācijas un reklāmas aktivitātes.
- (27) Standartu sasniegšanas pasākuma mērķis ir veicināt lauksaimnieku ātrāku atbilstību stingriem standartiem, kuri pamatojas uz Kopienas tiesību aktiem par vidi, veselības aizsardzību, dzīvnieku un augu veselību, dzīvnieku labturību un darba drošību, kā arī tas, lai lauksaimnieki ievērotu šos standartus. Šie standarti var radīt lauksaimniekiem jaunus pienākumus, un tādēļ būtu jāsniedz atbalsts, lai palīdzētu daļēji segt papildu izmaksas vai neiegūtus ienākumus, kas saistīti ar šiem pienākumiem.
- (28) Tā pasākuma mērķis, kas nodrošina atbalstu lauksaimniekiem, kuri piedalās Kopienas vai valsts pārtikas kvalitātes shēmās, ir sniegt patērētājiem garantiju par tā produkta vai ražošanas procesa kvalitāti, kas izmantots saistībā ar viņu līdzdalību šādās shēmās, radīt pievienoto vērtību lauksaimniecības pirmapstrādes produktiem un paplašināt tirdzniecības iespējas. Tā kā piedalīšanās šādās shēmās var radīt papildu izmaksas un pienākumus, ko pilnībā nesedz tirgus cenas, lauksaimniekus būtu jāmudina iesaistīties šādās shēmās.
- (29) Jāuzlabo patērētāju zināšanas par to produktu esamību un raksturu, kas ražoti saskaņā ar iepriekš minētajām kvalitātes shēmām. Būtu jāsniedz atbalsts ražotāju grupām, lai informētu patērētājus un reklamētu produktus, kas ražoti saskaņā ar dalībvalstu atbalstītajām kvalitātes shēmām to lauku attīstības programmās.
- (30) Jānodrošina vienmērīga pāreja no to individuālo pasākumu kopuma, ko ievieša saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās aktu, proti, no pasākuma par daļēji naturālām saimniecībām un pasākuma par ražotāju grupām.
- (31) Atbalstam īpašām zemes apsaimniekošanas metodēm būtu jāveicina ilgtspējīga attīstība, mudinot lauksaimniekus un mežsaimniekus jo īpaši izmantot zemes lietošanas metodes, kas atbilst vajadzībai saglabāt dabisko vidi un ainavu un aizsargāt un uzlabot dabas resursus. Tam būtu jāveicina Sestās Kopienas vides rīcības programmas un prezidentvalsts secinājumu īstenošana attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības stratēģiju. Starp galvena-

▼B

jiem risināmajiem jautājumiem ir bioloģiskā daudzveidība, *Natura 2000* teritoriju apsaimniekošana, ūdens un augsnes aizsardzība, klimata pārmaiņu samazināšana, tostarp siltumnīcas efekta izraisīto gāzu izmešu apjoma samazināšana, amonjaka izmešu un ilgstošas pesticīdu lietošanas samazināšana.

- (32) Mežsaimniecība ir neatņemama lauku attīstības sastāvdaļa, un atbalstam ilgtspējīgai zemes lietošanai būtu jāietver ilgtspējīga mežu apsaimniekošana un to daudzfunkcionālā nozīme. Meži sniedz daudzveidīgus labumus: tie nodrošina izejvielas pārstrādājumiem un videi draudzīgiem produktiem, un tiem ir svarīga loma ekonomiskajā labklājībā, bioloģiskajā daudzveidībā, globālajā oglekļa ciklā, ūdens līdzsvarā, erozijas kontrolē un dabas katastrofu novēršanā, kā arī sociālo un atpūtas pakalpojumu nodrošināšanā. Mežsaimniecības pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Kopienas un dalībvalstu saistībām starptautiskā līmenī, un tiem būtu jābalstās uz attiecīgo dalībvalstu valsts vai vietējā mēroga mežu programmām vai līdzvērtīgiem instrumentiem, kuros būtu jāņem vērā saistības, kuras uzņēmās ministru konferencēs par mežu aizsardzību Eiropā. Mežsaimniecības pasākumiem būtu jāveicina Kopienas mežsaimniecības stratēģijas īstenošana. Šim atbalstam nevajadzētu izkropļot konkurenci, un tās ietekmei uz tirgu vajadzētu būt neitrālai.
- (33) Maksājumiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem kalnu apvidos un maksājumiem par nelabvēlīgiem apstākļiem citos apvidos būtu jāveicina lauku ainavas uzturēšana un ilgtspējīgu lauksaimniecības sistēmu uzturēšana un attīstība, turpinot izmantot lauksaimniecības zemi. Būtu jānosaka objektīvi parametri maksājumu līmeņa noteikšanai, lai nodrošinātu šīs atbalsta shēmas efektivitāti un tās mērķu sasniegšanu. Dažiem Regulas (EK) Nr. 1257/1999 noteikumiem par atbalstu mazāk labvēlīgiem apgabaliem vajadzētu palikt spēkā uz kādu laikposmu.
- (34) Būtu jāturpina sniegt atbalstu lauksaimniekiem, lai palīdzētu risināt īpašas grūtības apvidos, kur tās radās, īstenojot Padomes Direktīvu 79/409/EEK (1979. gada 2. aprīlis) par savvaļas putnu aizsardzību ⁽¹⁾ un Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību ⁽²⁾, tā veicinot efektīvu *Natura 2000* teritoriju apsaimniekošanu, kā arī būtu jāsniedz atbalsts lauksaimniekiem, lai palīdzētu risināt nelabvēlīgos apstākļus upes baseinu teritorijās, kur tie radās, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā ⁽³⁾.
- (35) Agrovides maksājumiem būtu jāsauglabā svarīga loma, atbalstot dabai draudzīgu lauku apvidu attīstību un atbildot uz sabiedrības pieaugošo pieprasījumu pēc vides pakalpojumiem. Tiem būtu jāturpina rosināt lauksaimniekus un citus zemes apsaimniekotājus kalpot sabiedrībai kopumā, ieviešot vai turpinot izmantot lauksaimniecības ražošanas metodes, kas atbilst vides, ainavas un tās sastāvdaļu, dabas resursu, augsnes un ģenētiskās daudzveidības aizsardzībai un uzlabošanai. Šajā sakarā būtu jāpievērš īpaša uzmanība lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai. Saskaņā ar principu, ka maksā piesārņotājs, šiem maksājumiem vajadzētu segt tikai tās saistības, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus.
- (36) Būtu jāturpina mudināt lauksaimniekus pieņemt augstus dzīvnieku labturības standartus, nodrošinot atbalstu lauksaimniekiem,

⁽¹⁾ OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 807/2003 (OV L 122, 16.5.2003., 36. lpp.).

⁽²⁾ OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 2455/2001/EK (OV L 331, 15.12.2001., 1. lpp.).

▼B

kas apņemas īstenot lopkopības standartus, kuri pārsniedz attiecīgos obligātos standartus.

- (37) Būtu jāsniedz atbalsts neienesīgām investīcijām, kad tās vajadzīgas, lai īstenotu saistības saskaņā ar agrovides shēmām vai citiem agrovides mērķiem, vai gadījumā, ja tās saimniecībās paaugstina *Natura 2000* apvidu vai citu īpaši vērtīgu dabas apvidu infrastruktūras vērtību.
- (38) Lai veicinātu vides aizsardzību, dabas katastrofu un ugunsgrēku novēršanu, kā arī samazinātu klimata izmaiņas, būtu jāpaplašina un jāuzlabo mežu resursi, veicot lauksaimniecības zemes un lauksaimniecībā neizmantojamu zemes pirmreizējo apmežošanu. Pirmreizējai apmežošanai vajadzētu būt pieskaņotai vietējiem apstākļiem, atbilstot videi un veicināt bioloģisko daudzveidību.
- (39) Agromežsaimniecības sistēmām ir augsta ekoloģiskā un sociālā vērtība, apvienojot ekstensīvas lauksaimniecības un mežsaimniecības sistēmas, kuru mērķis ir ražot augstas kvalitātes koksni un citu mežsaimniecības produkciju. To veidošana būtu jāatbalsta.
- (40) Ņemot vērā mežu nozīmi Direktīvu 79/409/EEK un 92/43/EEK veiksmīgā īstenošanā, būtu jāsniedz īpašs atbalsts mežsaimniekiem, lai risinātu konkrētas problēmas, kas izriet no to īstenošanas.
- (41) Būtu jāievieš meža vides maksājumi par brīvprātīgu apņemšanos veicināt bioloģisko daudzveidību, saglabāt augstvērtīgas meža ekosistēmas un nostiprināt mežu aizsargājošo lomu attiecībā uz augsnes eroziju, ūdens resursu un ūdens kvalitātes saglabāšanu un dabas katastrofām.
- (42) Būtu jāatbalsta mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana mežos, ko izpostījušas dabas katastrofas un ugunsgrēki, un preventīvu pasākumu ieviešana. Preventīviem pasākumiem pret ugunsgrēkiem būtu jāattiecas uz apvidiem, ko dalībvalstis saskaņā ar saviem mežu aizsardzības plāniem ir klasificējušas kā tādas, kurās ir liela vai vidēja mežu ugunsgrēku izcelšanās iespējamība.
- (43) Būtu jāsniedz atbalsts mežsaimniekiem neienesīgu investīciju gadījumā, kad tās ir vajadzīgas, lai izpildītu meža vides prasības vai citus vides mērķus vai lai paaugstinātu mežu pievilcību sabiedrībai.
- (44) Lai nodrošinātu plānotu un efektīvu zemes apsaimniekošanas atbalsta izmantošanu saskaņā ar šo regulu, dalībvalstīm būtu jānosaka teritorijas intervencei saskaņā ar konkrētiem šīs ass pasākumiem. Būtu jānosaka kalnu teritorijas un citas teritorijas ar nelabvēlīgiem apstākļiem, balstoties uz objektīviem kopīgiem kritērijiem. Tāpēc ar vēlāku datumu būtu jāatceļ Padomes direktīvas un lēmumi, saskaņā ar kuriem pieņemti vai grozīti mazāk labvēlīgu apvidu saraksti saskaņā ar 21. panta 2. un 3. punktu Padomes Regulā (EK) Nr. 950/97 (1997. gada 20. maijs) par lauksaimniecības struktūru efektivitātes uzlabošanu⁽¹⁾. *Natura 2000* apvidi ir noteikti saskaņā ar Direktīvām 79/409/EEK un 92/43/EEK. Dalībvalstīm būtu jānosaka teritorijas, kas piemērotas apmežošanai vides apsvērumu dēļ, piemēram, aizsardzība pret eroziju, dabas katastrofu novēršana vai mežu resursu paplašināšana, kas veicina klimata pārmaiņu samazināšanu, un mežu teritorijas ar vidēju līdz augstu ugunsgrēka risku.
- (45) Būtu jāizveido sankciju sistēma gadījumiem, ja saņēmēji, kas saņem maksājumus saskaņā ar konkrētiem zemes apsaimniekošanas pasākumiem, visā turējumā neievēro Regulas (EK) Nr. 1782/2003 4. un 5. pantā un III un IV pielikumā paredzētās obligātās prasības, ņemot vērā prasību neievērošanas nopietnību, apjomu, pastāvību un atkātošanos.

⁽¹⁾ OV L 142, 2.6.1997., 1. lpp. Regula atcelta ar Regulu (EK) Nr. 1257/1999.

▼B

- (46) Jāpapildina pārmaiņas lauku apvidos, palīdzot tiem dažādot lauksaimniecības aktivitātes nelauksaimniecisku aktivitāšu virzienā un attīstīt nelauksaimnieciskas nozares, veicināt nodarbinātību, uzlabot pamatpakalpojumus, tostarp vietējo piekļuvi informācijas un komunikāciju tehnoloģijām (IKT), un veikt investīcijas, padarot lauku apvidus pievilcīgākus, lai apturētu ekonomisku un sociālu lejupslīdi un lauku iedzīvotāju skaita samazināšanos. Šajā sakarā ir arī jācenšas uzlabot cilvēkpotenciālu.
- (47) Būtu jāsniedz atbalsts citiem pasākumiem, kas attiecas uz plašāku lauku ekonomiku. Pasākumu saraksts būtu jānosaka, balstoties uz *Leader* iniciatīvas pieredzi un ņemot vērā endogēnas lauku attīstības nozīmi daudzās nozarēs.
- (48) Vietējās attīstības stratēģiju īstenošana var stiprināt teritoriālo kohēziju un sinerģiju starp pasākumiem, kas attiecas uz plašāku lauku ekonomiku un lauku iedzīvotājiem. Tādēļ pasākumus, kas attiecas uz plašāku lauku ekonomiku, būtu ieteicams īstenot saskaņā ar vietējās lauku attīstības stratēģijām.
- (49) Skaidri jādefinē koherences un papildināmības principi attiecībā uz dzīves kvalitātes uzlabošanas lauku apvidos un lauku ekonomikas dažādošanas asi saistībā ar citiem Kopienas finanšu instrumentiem un jo īpaši tiem, kas ietilpst kohēzijas politikā.
- (50) *Leader* iniciatīva pēc trīs aizvadītajiem programmēšanas laikposmiem sasniegusi brieduma līmeni, kas ļauj lauku apvidiem plašāk izmantot *Leader* pieeju vispārējā lauku attīstības programmēšanā. Tāpēc būtu jānodrošina, ka *Leader* pieejas pamatprincipus pārnes uz programmām, kurās ir veidota īpaša ass, un jādefinē atbalstāmās vietējās rīcības grupas un pasākumi, tostarp partnerības iespējas, vietējās stratēģijas īstenošana, sadarbība, tīklu veidošana un prasmju ieguve.
- (51) Ņemot vērā *Leader* pieejas nozīmi, šai asij vajadzētu paredzēt būtisku ELFLA piešķirumu daļu.
- (52) ELFLA ar tehnisku palīdzību atbalstīs pasākumus, kas saistīti ar programmu īstenošanu. Kopienas līmenī būtu jāizveido lauku attīstības tīkls kā tehniskās palīdzības sastāvdaļa, kas minēta 5. pantā Padomes Regulā (EK) Nr. 1290/2005 (2005. gada 21. jūnijs) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu ⁽¹⁾.
- (53) Vajadzētu izstrādāt noteikumus par pieejamo resursu piešķiršanu. Šiem resursiem vajadzētu atbilst finanšu plānam laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam. Kopējo summu lauku attīstībai vajadzētu piešķirt katru gadu. Vajadzētu atļaut koncentrēties uz reģioniem, kas tiesīgi to saņemt saskaņā ar Konverģences mērķi.
- (54) Būtu jāparedz, ka Padome nosaka Kopienas atbalsta apjomu lauku attīstībai saskaņā ar šo regulu laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, tā sadalījumu pa gadiem un minimālo apjomu koncentrējot reģionos, kas ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi atbilstīgi finanšu perspektīvai laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam un Iestāžu nolīgumam par budžeta disciplīnu un budžeta procedūras uzlabošanu tajā pašā laikposmā.
- (55) Ikgadējām apropriācijām, kas piešķirtas dalībvalstij Konverģences mērķim no fondiem, kurus tai piešķir ELVGF Virzības nodaļa, struktūrfondi, Kohēzijas fonds (turpmāk "KF") un Zivsaimniecības virzības finansēšanas instruments ⁽²⁾(turpmāk "ZVFI"), nevajadzētu pārsniegt robežlielumu, kas noteikts, ņemot vērā tās absorbcijas spēju.

⁽¹⁾ OV L 209, 11.8.2005., 1. lpp.

⁽²⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1263/1999 (1999. gada 21. jūnijs) par Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumentu (OV L 161, 26.6.1999., 54. lpp.).

▼B

- (56) Kritēriji dalībvalstīm pieejamo saistību apropriāciju aptuvenam sadalījumam būtu jānosaka saskaņā ar objektīvu un pārskatāmu metodi.
- (57) Kā papildinājumu šīm summām dalībvalstīm būtu jāņem vērā summas saskaņā ar 12. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 1290/2005.
- (58) Saskaņā ar Fondu pieejamās apropriācijas programmēšanai būtu jāindeksē, pamatojoties uz vienotu likmi.
- (59) ELFLA ieguldījuma daļa lauku attīstības programmēšanā būtu jānosaka attiecībā pret dalībvalstu valsts izdevumu apjomu, ņemot vērā zemes apsaimniekošanas un vides prioritātes nozīmi, situāciju reģionos, kas ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi un *LEADER* pieejai piešķirto prioritāti.
- (60) Lai atvieglotu lauksaimniecības un mežsaimniecības aktivitāšu īpašās grūtības un strukturālās problēmas, kā arī problēmas, radot pievienoto vērtību lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem, attāluma vai izolētības dēļ, un saistībā ar lauku saimniecību atkarību no dažiem lauksaimniecības produktiem, kā arī lai veicinātu spēcīgu lauku attīstības politiku, īpaši konkrētu lauku attīstības pasākumu noteikumi, kā arī attiecīgas ELFLA līdzfinansējuma likmes būtu jāpiemēro attālākajos reģionos, kas minēti Līgumā un salās, uz kurām attiecas Padomes Regula (EEK) Nr. 2019/93 (1993. gada 19. jūlijs), ar ko nelielajām Egejas jūras salām ievieš īpašus pasākumus attiecībā uz konkrētiem lauksaimniecības produktiem ⁽¹⁾.
- (61) Saskaņā ar subsidiaritātes principu un ņemot vērā izņēmumus, vajadzētu būt valsts noteikumiem par attaisnojamiem izdevumiem.
- (62) Lai nodrošinātu ELFLA atbalsta efektivitāti, taisnīgumu un ilgtspējīgu ietekmi, vajadzētu būt noteikumiem, ar ko garantē, ka ar investīcijām saistītas darbības ir ilglaicīgas, un Fondu neizmanto negodīgas konkurences ieviešanai.
- (63) ELFLA pasākumu decentralizētu īstenošanu būtu jāpapildina ar garantijām, kas īpaši attiecas uz īstenošanas kvalitāti, tās rezultātiem, pareizu finanšu vadību un kontroli.
- (64) Dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai garantētu pareizu vadības un kontroles sistēmu darbību. Šajā nolūkā jānosaka vispārīgus principus un galvenās funkcijas, kas būtu jānodrošina jebkurai vadības un kontroles sistēmai. Tāpēc jāturpina norādīt viena vadoša iestāde un jāprecizē tās atbildība.
- (65) Katra lauku attīstības programma būtu jāuzrauga uzraudzības komitejai, balstoties uz vienotu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu, ko izveido un īsteno partnerībā ar dalībvalstīm, lai efektīvi ņemtu vērā lauku attīstības īpašās vajadzības.
- (66) ELFLA darbības efektivitāte un ietekme ir arī atkarīga no pilnveidotas novērtēšanas, pamatojoties uz vienotu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu. Programmas jo īpaši būtu jānovērtē attiecībā uz to sagatavošanu, īstenošanu un pabeigšanu.
- (67) Lai partnerība darbotos efektīvi un veicinātu Kopienas pasākumus, informācija par tiem būtu jāizplata tik plaši, cik vien iespējams. Iestādes, kas pārvalda programmas, par to ir atbildīgas.
- (68) Dalībvalstīm vajadzētu būt tiesīgām atbalstīt lauku attīstību, kā noteikts šajā regulā, bez Kopienas līdzfinansējuma. Ņemot vērā šāda atbalsta ekonomisko ietekmi un lai nodrošinātu atbilstību pasākumiem, kas tiesīgi saņemt Kopienas atbalstu, un lai vienkāršotu procedūras, būtu jāievieš īpaši valsts atbalsta noteikumi,

⁽¹⁾ OV L 184, 27.7.1993., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003.

▼B

ņemot vērā arī Regulas (EK) Nr. 1257/1999 īstenošanā gūto pieredzi. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt tiesīgām piešķirt valsts atbalstu, kas paredzēts papildu finansējumam lauku attīstībai, kurai piešķirts Kopienas atbalsts, kā programmēšanas daļu, ievērojot paziņošanas procedūru saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.

- (69) Jāpieņem noteikumi, lai atvieglotu pāreju no pastāvošās atbalsta shēmas uz jauno lauku attīstības atbalsta shēmu.
- (70) Šajā regulā paredzētā jaunā atbalsta shēma aizstāj pastāvošo atbalsta shēmu. Tādēļ Regulu (EK) Nr. 1257/1999 vajadzētu atcelt no 2007. gada 1. janvāra, izņemot dažus noteikumus par mazāk labvēlīgiem apgabaliem, ko vajadzētu atcelt vēlāk.
- (71) Pasākumus, kas nepieciešami šīs regulas īstenošanai, vajadzētu pieņemt saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽¹⁾.
- (72) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir sniegusi atzinumu ⁽²⁾.
- (73) Reģionu komiteja ir sniegusi atzinumu ⁽³⁾,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I SADAĻA

ATBALSTA MĒRĶI UN VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

*1. pants***Darbības joma**

1. Ar šo regulu:

nosaka vispārīgus noteikumus Kopienas atbalstam lauku attīstībai, ko finansē ELFLA, kurš izveidots ar Regulu (EK) Nr. 1290/2005;

2. nosaka mērķus, ko lauku attīstības politika palīdz sasniegt;
3. nosaka lauku attīstības politikas stratēģisko kontekstu, tostarp metodi Kopienas stratēģisko pamatnostādņu noteikšanai attiecībā uz lauku attīstības politiku (turpmāk "Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes") un valstu stratēģijas plānus;
4. nosaka lauku attīstības prioritātes un pasākumus;
5. nosaka partnerības, programmēšanas, novērtēšanas, finanšu vadības, uzraudzības un kontroles noteikumus, balstoties uz dalībvalstu un Komisijas kopīgu atbildību.

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

⁽²⁾ Atzinums sniegts 2005. gada 9. martā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽³⁾ Atzinums sniegts 2005. gada 23. februārī (OV C 164, 5.7.2005., 18. lpp.).

▼B

2 pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) “programmēšana”: organizācijas, lēmumu pieņemšanas un finansēšanas process vairākos posmos ar mērķi īstenot ilggadīgu Kopienas un dalībvalstu kopīgu darbību, lai sasniegtu ELFLA prioritāros mērķus;
- b) “reģions”: teritoriāla vienība, kas atbilst Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras I vai II līmenim (*NUTS* I un II līmenim) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1059/2003 (2003. gada 26. maijs) par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) izveidi ⁽¹⁾ nozīmē;
- c) “ass”: saskaņota pasākumu grupa ar konkrētiem mērķiem, kas izriet tieši no to īstenošanas un veicina vienu vai vairāku 4. pantā minēto mērķu sasniegšanu;
- d) “pasākums”: darbību kopums, kas veicina ass īstenošanu, kā izklāstīts 4. panta 2. punktā;
- e) “darbība”: projekts, līgums vai vienošanās, vai cits pasākums, kas izvēlēts saskaņā ar attiecīgai lauku attīstības programmai noteiktajiem kritērijiem un ko īsteno viens vai vairāki saņēmēji, tādējādi palīdzot sasniegt 4. pantā minētos mērķus;
- f) “vienota uzraudzības un novērtēšanas sistēma”: vispārēja pieeja, ko izstrādājusi Komisija un dalībvalstis, lai noteiktu ierobežotu skaitu kopīgu sākumstāvokļa rādītāju, kā arī programmu finanšu izpildes, īstenošanas, rezultātu un efektivitātes rādītāju;
- g) “vietējās attīstības stratēģija”: saskaņots darbību kopums, lai sasniegtu vietējos mērķus un apmierinātu vietējās vajadzības, ko īsteno kopā ar partneriem piemērotā līmenī;
- h) “saņēmējs”: valsts vai privāts uzņēmējs, struktūra vai uzņēmums, kas atbildīgs par darbību īstenošanu vai atbalsta saņemšanu;
- i) “valsts izdevumi”: jebkurš valsts ieguldījums to darbību finansēšanā, kuru izcelsme ir valsts, reģionālais un vietējais budžets, Eiropas Kopienas budžets vai jebkuras līdzīgas izmaksas. Jebkuru ieguldījumu to darbību finansēšanā, kuru izcelsme ir publisko tiesību subjektu budžets vai to apvienību budžets, ko izveidojusi viena vai vairākas reģionu vai vietējās iestādes vai publisko tiesību subjekti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru ⁽²⁾, pielīdzina valsts ieguldījumam.
- j) “Konverģences mērķis”: darbības mērķis vismazāk attīstītām dalībvalstīm un reģioniem saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, kas reglamentē Eiropas Reģionālās attīstības fondu (turpmāk “ERAF”), Eiropas Sociālo fondu (turpmāk “ESF”) un KF laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.

⁽¹⁾ OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp.

II NODAĻA

PAMATUZDEVUMI UN MĒRĶI

3. pants

Pamatuzdevumi

ELFLA palīdz veicināt noturīgu lauku attīstību visā Kopienā, papildinot kopējās lauksaimniecības politikas tirgus un ienākumu atbalsta politiku, kohēzijas politiku un kopējo zivsaimniecības politiku.

4. pants

Mērķi

1. Atbalsts lauku attīstībai palīdz sasniegt šādus mērķus:
 - a) lauksaimniecības un mežsaimniecības konkurētspējas uzlabošanu, atbalstot pārstrukturēšanu, attīstību un inovāciju;
 - b) vides un lauku ainavas uzlabošanu, atbalstot zemes apsaimniekošanu;
 - c) dzīves kvalitātes uzlabošanu lauku apvidos un ekonomiskās aktivitātes dažādošanas veicināšanu.
2. Šā panta 1. punktā izklāstītos mērķus īsteno, izmantojot IV sadaļā definētās četras asis.

III NODAĻA

ATBALSTA PIEŠĶIRŠANAS PRINCIPI

5. pants

Papildināmība, saskaņotība un atbilstība

1. ELFLA papildina valsts, reģionālos un vietējos pasākumus, kas veicina Kopienas prioritātes.
2. Komisija un dalībvalstis nodrošina ELFLA un dalībvalstu atbalsta atbilstību Kopienas aktivitātēm, politikai un prioritātēm. ELFLA atbalstam jāatbilst ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem, un jo īpaši Kopienas atbalsta instrumenta zivsaimniecībai mērķiem.
3. Šo saskaņotību nodrošina 9. pantā minētās Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes, 11. pantā minētais valsts stratēģijas plāns, 15. pantā minētās lauku attīstības programmas un 14. pantā minētais Komisijas ziņojums.
4. Saskaņā ar savām attiecīgajām kompetencēm Komisija un dalībvalstis nodrošina koordināciju starp dažādu fondu — ERAF, ESF, KF, Kopienas atbalsta instrumenta zivsaimniecībai - atbalstu un Eiropas Investīciju bankas (turpmāk "EIB") un citu Kopienas finanšu instrumentu intervencēm.
5. Pastāv saskaņotība arī ar pasākumiem, ko finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds.
6. Atbalstu saskaņā ar šo regulu nesniedz shēmām, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu no kopējā tirgus organizācijām, ņemot vērā izņēmumus,

▼B

kas vēl jānosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā paredzētajām procedūrām.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka ELFLA finansētās operācijas atbilst Līgumam un saskaņā ar to pieņemtajiem tiesību aktiem.

*6. pants***Partnerība**

1. ELFLA atbalstu īsteno ar ciešām konsultācijām, turpmāk “partnerība”, starp Komisiju un dalībvalsti un ar iestādēm un struktūrām, ko dalībvalsts nozīmējusi saskaņā ar spēkā esošajiem valsts noteikumiem un praksi, tostarp:

- a) kompetentām reģionālajām un vietējām iestādēm un citām valsts iestādēm;
- b) ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem;
- c) jebkuru citu piemērotu struktūru, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību, nevalstiskajām organizācijām, tostarp ar vides jautājumu saistītām organizācijām, un struktūrām, kas atbild par vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšanu.

Dalībvalsts nozīmē visreprezentatīvākos partnerus valsts, reģionālajā un vietējā līmenī un ekonomikas, sociālajā, vides vai citā jomā, turpmāk “partneri”. Tā izstrādā nosacījumus visu atbilstīgo struktūru plašai un efektīvai iesaistīšanai saskaņā ar valsts noteikumiem un praksi, ņemot vērā vajadzību veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību un ilgtspējīgu attīstību, integrējot vides aizsardzības un uzlabošanas prasības.

2. Partnerību īsteno, ievērojot katras partneru kategorijas attiecīgās iestāžu, juridiskās un finansiālās saistības, kā noteikts 1. punktā.

3. Partnerību izmanto valsts stratēģijas plāna sagatavošanā un uzraudzībā un lauku attīstības programmu sagatavošanā, uzraudzībā un novērtēšanā. Dalībvalstis iesaista visus piemērotos partnerus dažādās programmēšanas stadijās, attiecīgi ņemot vērā laika ierobežojumus, kas noteikti katrai stadijai.

*7. pants***Subsidiaritāte**

Dalībvalstis ir atbildīgas par lauku attīstības programmu īstenošanu attiecīgajā teritoriālajā līmenī saskaņā ar pašu institucionālo vienošanos, ievērojot šo regulu.

*8. pants***Vīriešu un sieviešu līdztiesība un nediskriminācija**

Dalībvalstis un Komisija veicina vīriešu un sieviešu līdztiesību un nodrošina, ka nepastāv diskriminācija dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ticības vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ dažādās programmas īstenošanas stadijās.

Tās ietver programmēšanas, īstenošanas, uzraudzības un novērtēšanas stadijas.

II SADAĻA

STRATĒGISKĀ PIEEJA LAUKU ATTĪSTĪBAI

I NODAĻA

KOPIENAS STRATĒGISKĀS PAMATNOSTĀDNES

9. pants

Saturs un pieņemšana

1. Padome Kopienas līmenī programmēšanas laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim pieņem lauku attīstības politikas stratēģiskās pamatnostādnes, ņemot vērā Kopienas līmenī noteiktās politikas prioritātes.

Stratēģiskās pamatnostādnes Kopienas līmenī nosaka lauku attīstības stratēģiskās prioritātes programmēšanas laikposmam, lai īstenotu katru šajā regulā izklāstīto asi.

2. Līdz 2006. gada 20. februārim lēmumu par Kopienas stratēģiskajām pamatnostādnēm pieņem saskaņā ar Līguma 37. pantā izklāstīto procedūru. Lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

10. pants

Pārskatīšana

Lai ņemtu vērā galvenās izmaiņas Kopienas prioritātēs, Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes var pārskatīt.

II NODAĻA

VALSTS STRATĒGIJAS PLĀNI

11. pants

Saturs

1. Katra dalībvalsts iesniedz valsts stratēģijas plānu, norādot ELFLA un attiecīgās dalībvalsts darbības prioritātes un ņemot vērā Kopienas lauku attīstības stratēģiskās pamatnostādnes, to konkrētos mērķus, ELFLA ieguldījumu un pārējos finansiālos resursus.

2. Valsts stratēģijas plāns nodrošina Kopienas atbalsta lauku attīstībai atbilstību Kopienas stratēģiskajām pamatnostādnēm un Kopienas, valsts un reģionālo prioritāšu saskaņotību. Valsts stratēģijas plāns ir atsaucis dokuments, sagatavojot ELFLA programmēšanu. To īsteno ar lauku attīstības programmām.

3. Valsts stratēģijas plāns ietver:

- a) ekonomiskās, sociālās un vides stāvokļa un attīstības potenciāla novērtējumu;
- b) Kopienas un attiecīgās dalībvalsts kopīgajai rīcībai izraudzītu stratēģiju, parādot izdarītās izvēles saskaņotību ar Kopienas stratēģiskajām pamatnostādnēm;

▼ B

- c) tematiskās un teritoriālās lauku attīstības prioritātes saskaņā ar katru asi, tostarp galvenos kvantitatīvos mērķus un attiecīgus uzraudzības un novērtēšanas rādītājus;

▼ M5

- d) to lauku attīstības programmu sarakstu, ar kurām tiek īstenots valsts stratēģijas plāns, indikatīvu ELFLA piešķirumu katrai programmai, tostarp summas, kuras paredzētas Regulas (EK) Nr. 1290/2005 12. panta 2. punktā, un atsevišķi norādītas summas, kas noteiktas šīs regulas 69. panta 5.a punktā;

▼ B

- e) līdzekļus koordinācijas nodrošināšanai ar citiem kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem, ERAF, ESF, KF, Kopienas atbalsta instrumentu zivsaimniecībai un EIB;
- f) vajadzības gadījumā budžetu Konverģences mērķa sasniegšanai;
- g) pasākumu aprakstu un norādi par summas apjomu valsts lauku tīkla izveidošanai, kā minēts 66. panta 3. punktā un 68. pantā.

*12. pants***Sagatavošana**

1. Katra dalībvalsts sagatavo valsts stratēģijas plānu pēc tam, kad ir pieņemtas Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes.

Šo plānu sagatavo saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts iestāžu vienošanos pēc ciešas sadarbības ar partneriem, kā noteikts 6. pantā. To sastāda ciešā sadarbībā ar Komisiju, un tas attiecas uz laikposmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim

2. Katra dalībvalsts pirms lauku attīstības programmu iesniegšanas nosūta Komisijai attiecīgu valsts stratēģijas plānu.

▼ M6*12.a pants***Pārskatīšana**

1. Dalībvalstis saskaņā ar 12. panta 1. punktā minēto procedūru pārskata savu valsts stratēģisko plānu pēc tam, kad ir pārskatītas Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes, kā norādīts 10. pantā.

2. Šā panta 1. punktā minēto pārskatīto valsts stratēģijas plānu nosūta Komisijai ne vēlāk kā 2009. gada 15. jūlijā.

▼ B

III NODAĻA

STRATĒĢISKĀ UZRAUDZĪBA*13. pants***Dalībvalstu kopsavilkuma ziņojumi**

1. Pirmo reizi 2010. gadā un ne vēlāk kā katra otrā gada 1. oktobrī katra dalībvalsts iesniedz Komisijai kopsavilkuma ziņojumu, kurā izklāstīts tās valsts stratēģijas plāna un mērķu īstenošanā sasniegtais un tās

▼B

ieguldījums Kopienas stratēģisko pamatnostādņu sasniegšanā. Pēdējo kopsavilkuma ziņojumu iesniedz ne vēlāk kā 2014. gada 1. oktobrī.

2. Ziņojumā apkopo 82. pantā minētos iepriekšējo gadu progresu ziņojumus un jo īpaši apraksta:

a) lauku attīstības programmu sasniegumus un rezultātus attiecībā pret valsts stratēģijas plānā noteiktajiem rādītājiem;

b) katras programmas nepārtraukto novērtēšanas aktivitāšu rezultātus.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz atsevišķām 15. panta 2. punktā minētajām programmām dalībvalstis 82. pantā minētajos gada progresu ziņojumos var iekļaut šā panta 2. punktā paredzētos elementus 82. pantā noteiktajā termiņā.

*14. pants***Komisijas ziņojums**

1. Pirmo reizi 2011. gadā un katra otrā gada sākumā Komisija iesniedz ziņojumu, apkopojot galvenās norises, tendences un izaicinājumus, kas attiecas uz valstu stratēģijas plānu un Kopienas stratēģisko pamatnostādņu īstenošanu Pēdējo Komisijas ziņojumu iesniedz 2015. gada sākumā.

Ziņojumu pamato ar Komisijas veikto 13. pantā minēto dalībvalstu kopsavilkuma ziņojumu analīzi un novērtējumu un jebkuru citu pieejamu informāciju. Tajā norāda pasākumus, ko dalībvalstis un Komisija veikušas vai veiks, lai nodrošinātu attiecīgu turpmāku rīcību, vadoties no ziņojuma secinājumiem.

2. Komisijas ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

III SADAĻA

PROGRAMMĒŠANA

NODAĻA

PROGRAMMĒŠANAS SATURS*15. pants***Lauku attīstības programmas**

1. ELFLA darbojas dalībvalstīs ar lauku attīstības programmu palīdzību. Minētās programmas īsteno lauku attīstības stratēģiju ar to pasākumu kopumu, kas sagrupēti saskaņā ar IV sadaļā noteiktajām asīm, kuru sasniegšanai tiks meklēts ELFLA atbalsts.

Katra lauku attīstības programma attiecas uz laikposmu no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim.

2. Dalībvalsts var iesniegt vai nu vienu programmu visai tās teritorijai, vai reģionālu programmu kopumu.

3. Dalībvalstis ar reģionālām programmām var arī iesniegt apstiprināšanai valsts sistēmu, kas ietver šo programmu kopējos elementus.

▼B*16. pants***Programmu saturs**

Katra lauku attīstības programma ietver:

- a) situācijas analīzi, ņemot vērā stiprās un vājās puses, tās risināšanai izvēlēto stratēģiju un 85. pantā minēto iepriekšējo novērtēšanu;
- b) izvēlēto prioritāšu pamatojumu, ņemot vērā Kopienas stratēģiskās pamatnostādnes un valsts stratēģijas plānu, kā arī gaidāmo ietekmi saskaņā ar iepriekšējo novērtēšanu;
- c) informāciju par asīm un katrai asij paredzētos pasākumus un to aprakstu, tostarp 81. pantā minētos konkrētos pārbaudāmos mērķus un rādītājus, kas ļauj novērtēt programmas progresu, efektivitāti un lietderīgumu;
- d) finansējuma plānu, ietverot divas tabulas:
 - tabulu, kurā saskaņā ar 69. panta 4. un 5. punktu noteikts katram gadam plānotais kopējais ELFLA ieguldījums. Vajadzības gadījumā finansējuma plānā kopējā ELFLA ieguldījuma norādījumā atsevišķi jānorāda apropriācijas, kas paredzētas reģioniem, kuri tiesīgi tās saņemt saskaņā ar Konverģences mērķi. Plānotais ELFLA ieguldījums katram gadam ir saskaņots ar finanšu plāniem;
 - tabulu, kurā visam programmēšanas laikposmam noteikts plānotais kopējais Kopienas ieguldījums un attiecīgais valsts finansējums katrai asij, ELFLA līdzdalības daļa katrai asij un tehniskajai palīdzībai paredzētais apjoms. Vajadzības gadījumā šajā tabulā ir arī atsevišķi uzrādīti plānotais ELFLA ieguldījums reģioniem, kas ir tiesīgi to saņemt saskaņā ar Konverģences mērķi, un atbilstīgais valsts sabiedriskais finansējums;
- e) indikatīvu sākotnējo apjomu sadalījumu pa pasākumiem, norādot valsts un privātos izdevumus;
- f) vajadzības gadījumā tabulu, kurā norādīts papildu valsts finansējums katrai asij saskaņā ar 89. pantu;
- g) elementus, kas vajadzīgi konkurences noteikumu ievērošanas novērtēšanai, un vajadzības gadījumā to atbalsta shēmu sarakstu, kas atļautas saskaņā ar Līguma 87., 88. un 89. pantu, kurus izmantos, īstenojot programmas;
- h) informāciju par savstarpēju papildināšanu ar pasākumiem, ko finansē no citiem kopējās lauksaimniecības politikas instrumentiem, izmantojot kohēzijas politiku, kā arī ar Kopienas atbalsta instrumentu zivsaimniecībai;
- i) programmas īstenošanas pasākumus, tostarp:
 - i) visas 74. panta 2. punktā paredzētās iestādes, ko norāda dalībvalsts, un informācijas nolūkos pārvaldības un kontroles struktūras apraksta kopsavilkumu;
 - ii) uzraudzības un novērtēšanas sistēmu aprakstu, kā arī uzraudzības komitejas sastāvu;
 - iii) noteikumus, lai nodrošinātu to, ka programma tiek popularizēta;

▼B

- j) norādītos partnerus, kas minēti 6. pantā, un rezultātus, kuri sasniegti, apspriežoties ar partneriem;

▼M6*16.a pants***Ar noteiktām prioritātēm saistītas īpašas darbības**

1. Līdz 2009. gada 31. decembrim dalībvalstis savās lauku attīstības programmās saskaņā ar savām konkrētajām vajadzībām norāda darbību veidus atbilstīgi turpmāk minētajām prioritātēm, kas aprakstītas Kopienas stratēģiskajās pamatnostādnēs un sīkāk izklāstītas valsts stratēģiskajā plānā:

- a) klimata pārmaiņas;
- b) atjaunojamā enerģija;
- c) ūdens apsaimniekošana;
- d) bioloģiskā daudzveidība;
- e) pasākumi saistībā ar piena nozares pārstrukturēšanu;
- f) jauninājumi, kas saistīti ar a) līdz d) apakšpunktā minētajām prioritātēm;
- g) platjoslas interneta infrastruktūra lauku apvidos.

Darbību veidu, kas jāsaista ar šā punkta pirmās daļas a) līdz f) apakšpunktā minētajām prioritātēm, mērķis ir panākt II pielikumā norādīto iespējamo ietekmi. Šādu darbību veidu un to iespējamās ietekmes indikatīvs saraksts ir iekļauts II pielikumā. Ar šā punkta pirmās daļas g) apakšpunktā minēto prioritāti saistīto darbību veidu saraksts ir norādīts III pielikumā.

Pārskatītās lauku attīstības programmas, kas saistītas ar šajā punktā minētajām darbībām, iesniedz Komisijai vēlākais 2009. gada 15. jūlijā.

2. Attiecībā uz 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētajiem darbību veidiem atbalsta intensitātes likmes, kas noteiktas I pielikumā, no 2009. gada 1. janvāra var paaugstināt par 10 procentu punktiem.

3. Līdz 2009. gada 31. decembrim katrā lauku attīstības programmā iekļauj arī:

- a) darbību veidu sarakstu un 16. panta c) punktā norādīto informāciju par konkrētiem darbību veidiem, kas minēti šā panta 1. punktā;
- b) tabulu, kurā laikposmam no 2009. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim norāda Kopienas ieguldījumu darbību veidiem, kas minēti 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā, un Kopienas ieguldījumu darbību veidiem, kas minēti 1. punkta g) apakšpunktā.

▼B*17. pants***Mērķu līdzsvars**

1. Kopienas finanšu ieguldījums katrā no trim 4. pantā minētajiem mērķiem sedz vismaz 10 % no kopējā ELFLA ieguldījuma IV sadaļas I nodaļas 1. un 3. iedaļā attiecīgi minētajās 1. un 3. ass programmā, un

▼ B

25 % no kopējā ELFLA ieguldījuma IV sadaļas I nodaļas 2. iedaļā minētajās 2. ass programmā. Francijas aizjūras departamentiem paredzētajām programmām minimālais Kopienas finanšu ieguldījums 2. asij ir 10 %.

2. Vismaz 5 % no kopējā ELFLA ieguldījuma programmā rezervē IV sadaļas I nodaļas 4. iedaļā minētajai 4. asij. Šī summa ir daļa no 1. punktā noteiktajiem procentiem. Attiecībā uz Čehijas Republiku, Igauniju, Kipru, Latviju, Lietuvu, Ungāriju, Maltu, Poliju, Slovēniju un Slovākiju minimālo Kopienas finanšu ieguldījumu 5 % apmērā 4. asij var piemērot programmēšanas laikposmā tādā veidā, lai vidēji vismaz 2,5 % no ELFLA kopējā ieguldījuma būtu rezervēti 4. asij.

▼ M1

Attiecībā uz Bulgāriju un Rumāniju laikposmā no 2010. gada līdz 2013. gadam vismaz vidēji 2,5 % no ELFLA kopējā ieguldījuma rezervē 4. asij. Aprēķinot šo procentuālo lielumu, ņem vērā jebkādu ELFLA ieguldījumu šai asij laikposmā no 2007. gada līdz 2009. gadam.

▼ M6

3. Summas, kas iegūtas, piemērojot obligāto modulāciju saskaņā ar 69. panta 5.a punktu, no 2011. gada kopā ar summām, kas iegūtas saskaņā ar 136. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem ⁽¹⁾, un summu, kas minēta šīs regulas 69. panta 2.a punktā, neņem vērā ELFLA kopējā ieguldījumā, no kura minimālo Kopienas finanšu ieguldījumu katrai asij aprēķina saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu.

▼ B

II NODAĻA

SAGATAVOŠANA, APSTIPRINĀŠANA UN PĀRSKATĪŠANA

18. pants

Sagatavošana un apstiprināšana

1. Dalībvalstis izveido lauku attīstības programmas ciešā sadarbībā ar partneriem, kas minēti 6. pantā.

2. Dalībvalstis iesniedz Komisijai priekšlikumu katrai lauku attīstības programmai, ietverot 16. pantā minēto informāciju.

3. Komisija novērtē paredzētās programmas, pamatojoties uz to atbilstību Kopienas stratēģiskajām pamatnostādņēm, valsts stratēģijas plānu un šo regulu.

Ja Komisija uzskata, ka lauku attīstības programma neatbilst Kopienas stratēģiskajām pamatnostādņēm, valsts stratēģijas plānam vai šai regulai, tā prasa, lai dalībvalsts attiecīgi pārskatītu paredzēto programmu.

4. Katru lauku attīstības programmu apstiprina saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.

⁽¹⁾ OV L 30, 31.1.2009.,16. lpp.

▼B*19. pants***Pārskatīšana**

1. Lauku attīstības programmas atkārtoti pārskata un vajadzības gadījumā uz atlikušo laikposmu koriģē dalībvalsts pēc uzraudzības komitejas apstiprinājuma. Veicot pārskatīšanu, ņem vērā novērtēšanas rezultātus un Komisijas ziņojumus, jo īpaši lai nostiprinātu vai pielāgotu to, kā ievērotas Kopienas prioritātes.

2. Komisija pieņem lēmumu par pieprasījumu pārskatīt lauku attīstības programmas pēc tam, kad šādu pieprasījumu iesniegusi dalībvalsts saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru. Izmaiņas, kuras jāapstiprina ar Komisijas lēmumu, nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.

IV SADAĻA

ATBALSTS LAUKU ATTĪSTĪBAI

I NODAĻA

ASIS

IEDAĻA

1. A s s

**Lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares
konkurētspējas uzlabošana**

*20. pants***Pasākumi**

Atbalsts saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspēju attiecas uz:

- a) pasākumiem, kuru mērķis ir sekmēt zināšanas un uzlabot cilvēkpotenciālu ar:
 - i) arodmācībām un informācijas pasākumiem, tostarp zinātnes atziņu un jaunas prakses izplatīšanu, personām, kas iesaistītas lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē,
 - ii) atbalstu jauniešiem lauksaimniekiem,
 - iii) lauksaimnieku un laukstrādnieku priekšlaicīgu pensionēšanos,
 - iv) konsultāciju pakalpojumiem lauksaimniekiem un mežsaimniekiem,
 - v) lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecības konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanu,
- b) pasākumiem, kuru mērķis ir restrukturizēt un attīstīt fizisko kapitālu un veicināt inovāciju:
 - i) modernizējot lauku saimniecības,
 - ii) uzlabojot mežu ekonomisko vērtību,

▼B

- iii) radot pievienoto vērtību lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem,
 - iv) sadarbojoties jaunu lauksaimniecības un pārtikas nozares, kā arī mežsaimniecības nozares produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē,
 - v) uzlabojot un attīstot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu,
 - vi) atjaunojot lauksaimniecības ražošanas potenciālu, ko sagrāvušas dabas katastrofas, un ieviešot piemērotus preventīvus pasākumus,
- c) pasākumiem, kuru mērķis ir lauksaimniecības ražošanas un produktu kvalitātes paaugstināšana:
- i) palīdzot lauksaimniekiem darboties atbilstīgi stingrajiem standartiem, kuri pamatojas uz Kopienas tiesību aktiem,
 - ii) atbalstot lauksaimniekus, kas piedalās pārtikas kvalitātes shēmās,
 - iii) atbalstot ražotāju grupu informācijas un reklāmas aktivitātes produktiem saskaņā ar pārtikas kvalitātes shēmām,

▼M5

- d) pārejas pasākumi attiecībā uz:
- i) atbalstu daļēji naturālajām lauku saimniecībām, kurās notiek pārstrukturēšana (Bulgārijai, Čehijas Republikai, Igaunijai, Kiprai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Maltai, Polijai, Rumānijai, Slovēnijai un Slovākijai);
 - ii) atbalstu ražotāju grupu izveidē (Bulgārijai, Čehijas Republikai, Igaunijai, Kiprai, Latvijai, Lietuvai, Ungārijai, Maltai, Polijai, Rumānijai, Slovēnijai un Slovākijai);
 - iii) atbalstu lauksaimniecības uzņēmumiem, kuros saskaņā ar kopējā tirgus organizācijas reformu notiek pārstrukturēšana, ietverot profila paplašināšanu ar darbībām, kas nav saistītas ar lauksaimniecību.

▼B

1. Apakšiedaļa

Nosacījumi pasākumiem, kuru mērķis ir sekmēt zināšanas un uzlabot cilvēkpotenciālu*21. pants***Arodmācības un informācijas pasākumi**

Šīs regulas 20. panta a) punkta i) apakšpunktā paredzētais atbalsts neietver mācību kursus vai apmācību, kas ietilpst standarta lauksaimniecības vai mežsaimniecības izglītības programmās vai sistēmās vidējās vai augstākās izglītības līmenī.

▼B*22. pants***Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem**

1. Šīs regulas 20. panta a) punkta ii) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir personām:
 - a) kas ir jaunākas par 40 gadiem un dibina lauku saimniecību pirmo reizi kā saimniecības vadītāji;
 - b) kam ir piemērota profesionālā prasme un kompetence;
 - c) kas iesniedz attīstības plānu par savu lauksaimniecības darbību attīstību.
2. Atbalstu piešķir līdz maksimālajam apjomam, kas noteikts ► **M5** I pielikumā ◀.

*23. pants***Priekšlaicīga pensionēšanās**

1. Šīs regulas 20. panta a) punkta iii) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir:
 - a) lauksaimniekiem, kas nolemj pārtraukt lauksaimniecisko darbību, lai nodotu savus īpašumus citiem saimniekiem;
 - b) laukstrādniekiem, kas nolēmuši pilnīgi pārtraukt darbu saimniecībā īpašuma nodošanas gadījumā.
2. Atdevējs:
 - a) nav jaunāks par 55 gadiem, bet laikā, kad saimniecību nodod citai personai, vēl nav sasniedzis parasto pensijas vecumu, vai laikā, kad saimniecību nodod citai personai, ne vairāk kā 10 gadus jaunāks par parasto pensijas vecumu attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) pilnīgi pārtrauc jebkādu komerciālo lauksaimniecības darbību;
 - c) pirms saimniecības nodošanas citai personai ir 10 gadus nodarbojies ar lauksaimniecību.
3. Saimniecības pārņēmējs:
 - a) aizstāj atdevēju un uzsāk saimniekošanu saskaņā ar 22. pantu, vai
 - b) ir lauksaimnieks, kas jaunāks par 50 gadiem, vai privāttiesību subjekts, un tas pārņem atbrīvoto lauku saimniecību, lai palielinātu savu.
4. Laukstrādnieks:
 - a) nav jaunāks par 55 gadiem, bet vēl nav sasniedzis parasto pensijas vecumu, vai ir ne vairāk kā 10 gadus jaunāks par parasto pensijas vecumu attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) iepriekšējos piecus gadus vismaz pusi no sava darba laika ir strādājis lauku saimniecībā kā ģimenes palīgs vai laukstrādnieks;
 - c) četros gados pirms tās personas priekšlaicīgas pensionēšanās, kas nodod saimniecību citai personai, ir nostrādājis šīs personas lauku

▼B

saimniecībā vismaz tādu laikposmu, kas ir līdzvērtīgs diviem pilnas darba slodzes gadiem;

d) ir sociālā nodrošinājuma shēmas dalībnieks.

5. Gan personai, kas ir nodevusi savu saimniecību citai personai, gan laukstrādniekam priekšlaicīgās pensionēšanās atbalsta ilgums kopā nepārsniedz 15 gadus. Tas neturpinās ilgāk par personas, kas nodevusi saimniecību citai personai, 70. dzimšanas dienu un laukstrādnieka parasto pensijas vecumu.

Ja personai, kas ir nodevusi savu saimniecību citai personai, pensiju maksā dalībvalsts, priekšlaicīgās pensionēšanās atbalstu piešķir kā papildinājumu, ņemot vērā attiecīgās valsts pensijas summu.

6. Atbalsta maksimālais pieļaujamais apjoms ir izklāstīts ►**M5** I pielikumā ◀.

24. pants

Konsultāciju pakalpojumu izmantošana

1. Šīs regulas 20. panta a) apakšpunkta iv) daļā paredzēto atbalstu piešķir, lai palīdzētu lauksaimniekiem un mezsaimniekiem segt izmaksas, kas rodas, izmantojot konsultāciju pakalpojumus viņu saimniecību vispārējās darbības uzlabošanai.

Konsultāciju pakalpojumi lauksaimniekiem attiecas uz vismaz:

a) likumā noteiktām apsaimniekošanas prasībām un labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 1782/2003 4. un 5. pantā un III un IV pielikumā;

b) darba drošības standartiem, kas pamatojas uz Kopienas tiesību aktiem.

2. Konsultāciju pakalpojumu izmantošanas atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimumu.

25. pants

Apsaimniekošanas, atbalsta un konsultāciju pakalpojumu izveidošana

Šīs regulas 20. panta a) punkta v) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir, lai segtu izmaksas, kas rodas saistībā ar lauku saimniecības apsaimniekošanas, lauku saimniecības palīdzības, lauku saimniecības konsultāciju pakalpojumu un mezsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanu, ne ilgāk kā 5 gadus pēc izveidošanas, atbalstu pakāpeniski samazinot.

▼B

2. Apakšiedaļa

**Nosacījumi pasākumiem, kuru mērķis ir
restrukturizēt un attīstīt fizisko kapitālu un
veicināt inovāciju**

26. pants

Lauku saimniecību modernizācija

1. Šīs regulas 20. panta b) punkta i) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir materiālām un nemateriālām investīcijām, kas:

- a) uzlabo lauku saimniecības vispārējo darbību un
- b) atbilst Kopienas standartiem, kurus piemēro attiecīgajām investīcijām.

Ja investīcijas veic, lai sasniegtu atbilstību Kopienas standartiem, atbalstu var piešķirt tikai tām investīcijām, ko veic, lai sasniegtu atbilstību nesen ieviestajiem Kopienas standartiem. Tādā gadījumā var piešķirt atviegrojuma laikposmu, nepārsniedzot 36 mēnešus no datuma, kad standarts lauku saimniecībai kļūst saistošs, lai sasniegtu atbilstību šim standartam.

Jaunajiem lauksaimniekiem, kas saņem atbalstu, kurš paredzēts 20. panta a) punkta ii) apakšpunktā, atbalstu var piešķirt investīcijām, kas veiktas, lai sasniegtu atbilstību spēkā esošajiem Kopienas standartiem, ja tas ir noteikts 22. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajā attīstības plānā. Atviegrojuma laikposms, kurā jāsasniedz atbilstība standartam, nedrīkst pārsniegt 36 mēnešus, sākot no saimnieciskās darbības uzsākšanas dienas.

2. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimumu.

27. pants

Mežu ekonomiskās vērtības uzlabošana

1. Šīs regulas 20. panta b) punkta ii) apakšpunkta investīciju atbalstu piešķir attiecībā uz mežiem, kas pieder privātiem īpašniekiem vai viņu apvienībām, vai pašvaldībām, vai to apvienībām. Šis ierobežojums neattiecas uz tropu un subtropu mežiem un meža zemēm Azoru salās, Madeirā, Kanāriju salās, nelielajās Egejas jūras salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas Aizjūras departamentos.

2. Investīcijas piešķir, pamatojoties uz mežu apsaimniekošanas plāniem attiecībā uz mežu saimniecībām, kas pārsniedz lielumu, kuru dalībvalstis nosaka programmās.

3. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimumu.

28. pants

Lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība

1. Šīs regulas 20. panta b) punkta (iii) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir materiālām un/vai nemateriālām investīcijām, kas:

- a) uzlabo uzņēmuma vispārējo darbību;
- b) attiecas uz:

▼B

- Līguma I pielikumā minēto produktu, izņemot zivsaimniecības produktu, kā arī mežsaimniecības produktu pārstrādi un/vai tirdzniecību, un/vai
- tādu jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju attīstību, kas saistītas ar Līguma I pielikumā minētiem produktiem, izņemot zivsaimniecības produktus, un mežsaimniecības produktiem, un

c) atbilst Kopienas standartiem, ko piemēro attiecīgajai investīcijai.

Ja investīcijas veic, lai sasniegtu atbilstību Kopienas standartiem, atbalstu var piešķirt tikai tām investīcijām, ko veic mikrouzņēmumi, kā minēts 2. punktā, lai sasniegtu atbilstību nesēn ieviestam Kopienas standartam. Tādā gadījumā, lai sasniegtu atbilstību Kopienas standartam, var piešķirt atvieglojuma laikposmu, nepārsniedzot 36 mēnešus no datuma, kad standarts uzņēmumam kļuva obligāts.

2. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimumu.

3. Atbalstu saskaņā ar 1. punktu pēc maksimālās likmes sniedz tikai mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ⁽¹⁾ nozīmē. Attiecībā uz Azoru salām, Madeiru un Kanāriju salām, un Egejas jūras nelielajām salām Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas aizjūras departamentiem maksimālajai likmei nepiemēro uzņēmumu lieluma ierobežojumu. Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas minētā ieteikuma 2. panta 1. punkts un kuros ir mazāk nekā 750 darbinieku, vai kuru apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem euro, maksimālā atbalsta intensitāti samazina uz pusi. Attiecībā uz mežsaimniecību atbalstu sniedz tikai mikrouzņēmumiem.

Atbalstu nepiešķir uzņēmumiem, kas atrodas grūtībās Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ⁽²⁾ nozīmē.

29. pants

Sadarbība jaunu lauksaimniecības un pārtikas nozares, kā arī mežsaimniecības nozares produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē

1. Šīs regulas 20. panta b) punkta iv) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir, lai veicinātu sadarbību starp primārajiem ražotājiem lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē, pārstrādes rūpniecību un/vai trešām personām.

▼M5

Sadarbība ietver vismaz divus dalībniekus, no kuriem vismaz viens ir vai nu primārais ražotājs, vai pieder pārstrādes rūpniecībai.

▼B

2. Atbalsts palīdz segt sadarbības izmaksas.

⁽¹⁾ OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.

⁽²⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

▼B

30. pants

Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu

Šīs regulas 20. panta b) punkta v) apakšpunktā paredzētais atbalsts var jo īpaši aptvert darbības, kas attiecas uz saimniecības un mežu zemes, enerģijas apgādes un ūdenssaimniecības pieejamību.

3. Apakšiedaļa

Nosacījumi pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot lauksaimniecības ražošanas un produktu kvalitāti

31. pants

To standartu ievērošana, kas pamatojas uz Kopienas tiesību aktiem

1. Šīs regulas 20. panta c) punkta i) apakšpunktā paredzētais atbalsts daļēji palīdz segt izmaksas un neiegūtus ienākumus, ko lauksaimniekiem rada prasība piemērot standartus vides aizsardzības, veselības aizsardzības, dzīvnieku un augu veselības aizsardzības, dzīvnieku labturības un darba drošības jomā.

Šiem standartiem jābūt nesēn ieviestiem valsts tiesību aktos Kopienas tiesību aktu īstenošanai un lauksaimniecības praksei tiem jārada jaunas saistības vai ierobežojumi, kas ievērojami ietekmē tipiskas lauksaimnieciskās darbības izmaksas un kas attiecas uz ievērojamu lauksaimnieku skaitu.

2. Atbalstu piešķir ik gadus kā pagaidu vienotas likmes summu ne ilgāk kā 5 gadus pēc dienas, kad standarts kļūst obligāts saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, pakāpeniski samazinot atbalsta apmērus. Atbalsts nepārsniedz ► **M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimālo apjomu.

32. pants

Lauksaimnieku piedalīšanās pārtikas kvalitātes shēmās

1. Šīs regulas 20. panta c) punkta ii) apakšpunktā paredzētais atbalsts:

- a) attiecas tikai uz lauksaimniecības produktiem, kas paredzēti lietošanai pārtikā;
- b) attiecas uz Kopienas pārtikas kvalitātes shēmām vai shēmām, ko atzinušas dalībvalstis saskaņā ar precīziem kritērijiem, kurus noteiks saskaņā ar 90. panta 2. punktā paredzēto procedūru; shēmas, kuru vienīgais nolūks ir nodrošināt augstāku kontroles līmeni Kopienas vai valsts tiesību aktu obligāto standartu ievērošanai, nav tiesīgas saņemt šo atbalstu;
- c) tiek piešķirts ne ilgāk kā 5 gadus kā ikgadējs stimulējošs maksājums, kura apjomu nosaka saskaņā ar to pastāvīgo izmaksu apjomu, kas izriet no dalības atbalstītājās shēmās.

2. Atbalsts nepārsniedz ► **M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimālo apjomu.

▼B*33. pants***Informācijas un reklāmas aktivitātes**

Šīs regulas 20. panta c) punkta iii) apakšpunktā paredzētais atbalsts attiecas uz produktiem, uz ko attiecas 32. pantā minēto kvalitātes shēmu atbalsts. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimālo likmi.

4. Apakšiedaļa

Nosacījumi pārejas pasākumiem*34. pants***Daļēji naturālas saimniecības**

1. Šīs regulas 20. panta d) punkta i) apakšpunktā paredzēto atbalstu lauku saimniecībām, kas ražo galvenokārt pašu patēriņam un arī realizē daļu no to produktiem ("daļēji naturālas lauku saimniecības"), piešķir lauksaimniekiem, kas iesniedz attīstības plānu.
2. Sasniegumus attiecībā uz 1. punktā minēto attīstības plānu novērtē pēc trim gadiem.
3. Atbalstu piešķir kā vienotas likmes summu, kas nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimālo apjomu un ne ilgāk kā uz 5 gadiem.
4. Atbalstu piešķir attiecībā uz pieteikumiem, kas apstiprināti līdz 2013. gada 31. decembrim.

*35. pants***Ražotāju grupas**

1. Šīs regulas 20. panta d) punkta ii) apakšpunktā paredzēto atbalstu piešķir, lai veicinātu tādu ražotāju grupu izveidi un administratīvo darbību, kuru mērķi ir:
 - a) to ražotāju ražošanas un produktu pielāgošana tirgus prasībām, kas ir attiecīgo grupu locekļi;
 - b) preču kopīga laišana tirgū, tostarp sagatavošana pārdošanai, pārdošanas centralizācija un piegāde vairumpircējiem;
 - c) vienotu noteikumu izstrāde attiecībā uz ražošanas informāciju, īpašu uzmanību pievēršot ražas novākšanai un pieejamībai.
2. Atbalstu piešķir ik gadus kā vienotas likmes summu pirmos 5 gadus pēc dienas, kad ražotāju grupa ir atzīta. Atbalstu aprēķina, pamatojoties uz gadā pārdoto grupas produktu apjomu un nepārsniedzot ►**M5** I pielikumā ◀ noteiktos robežlielumus.
3. Atbalstu piešķir ražotāju grupām, ko oficiāli atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde vēlākais līdz 2013. gada 31. decembrim.

▼M5*35a. pants***Uzņēmumi, kuros saskaņā ar kopējā tīrgus organizācijas reformu notiek pārstrukturēšana**

1. Sakarā ar kopējā tīrgus organizācijas reformu, atbalstu, kas 20. panta d) punkta iii) apakšpunktā paredzēts tādiem lauksaimniecības uzņēmumiem, kuros notiek pārstrukturēšana, ietverot profila paplašināšanu ar darbībām, kas nav saistītas ar lauksaimniecību, piešķir lauksaimniekiem, kuru tiešie maksājumi, sākot ar 2010. gadu, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1782/2008 ir samazināti par vairāk nekā 25 %, salīdzinot ar 2009. gadu, un kuri iesniedz uzņēmējdarbības plānu.
2. Sasniegumus attiecībā uz 1. punktā minēto uzņēmējdarbības plānu novērtē pēc divpadsmit mēnešiem.
3. Atbalstu piešķir kā degresīvu vienotas likmes summu un vienīgi 2011., 2012. un 2013. gadā. Atbalsts nepārsniedz I pielikumā noteikto maksimālo apjomu un jebkurā gadījumā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1782/2003 nepārsniedz 50 % no tiešo maksājumu samazinājuma salīdzinājumā ar 2009. gadu.

▼B*2. IEDAĻA*

2. A s s

Vides un lauku ainavas uzlabošana*36. pants***Pasākumi**

Atbalsts saskaņā ar šo iedaļu attiecas uz:

- a) pasākumiem, kuru mērķis ir ilgtspējīga lauksaimniecības zemes lietošana, paredzot:
 - i) maksājumus lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem kalnu teritorijās,
 - ii) maksājumus lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem citās teritorijās,
 - iii) *Natura 2000* maksājumus un maksājumus, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK,
 - iv) agrovīdes maksājumus,
 - v) dzīvnieku labturības maksājumus,
 - vi) atbalstu neienesīgajām investīcijām,
- b) pasākumiem, kuru mērķis ir ilgtspējīga mežsaimniecības zemes lietošana, paredzot:
 - i) lauksaimniecības zemes pirmreizējo apmežošanu,
 - ii) agromežsaimniecības sistēmu pirmreizējo izveidošanu uz lauksaimniecības zemes,

▼B

- iii) lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējo apmežošanu,
- iv) *Natura 2000* maksājumus,
- v) meža vides maksājumus,
- vi) mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošanu un preventīvu pasākumu ieviešanu,
- vii) atbalstu neienesīgajām investīcijām.

1. Apakšiedaļa

**Nosacījumi pasākumiem, kuru mērķis ir
nodrošināt ilgtspējīgu lauksaimniecības zemes
lietošanu**

37. pants

**Maksājumi par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem kalnu teritorijās un
maksājumi par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem citās teritorijās**

1. Šīs regulas 36. panta a) punkta i) un ii) apakšpunktā paredzētos maksājumus piešķir katru gadu par katru izmantotās lauksaimniecības zemes platības (turpmāk "ILZP") hektāru Komisijas Lēmuma 2000/115/EK (1999. gada 24. novembris) par vienību definīcijām, lauksaimniecības produktu sarakstiem, izņēmumiem definīcijās un reģioniem un rajoniem attiecībā uz lauku saimniecību struktūru apsekojumiem ⁽¹⁾ nozīmē.

Maksājumiem būtu jākompensē lauksaimnieku papildu izdevumus un neiegūtos ienākumus, kas saistīti ar lauksaimnieciskai ražošanai nelabvēlīgiem apstākļiem attiecīgajā teritorijā.

2. Maksājumus piešķir lauksaimniekiem, kas apņemas veikt lauksaimniecisku aktivitāti teritorijās, kas noteiktas saskaņā ar 50. panta 2. un 3. punktu, vismaz piecus gadus pēc pirmā maksājuma saņemšanas.

3. Maksājumus nosaka ►**M5** I pielikumā ◀ paredzētā minimuma un maksimuma robežās.

Maksājumus, kas ir lielāki par maksimālo apjomu, drīkst piešķirt pienācīgi pamatotos gadījumos, ja vidējais tādu piešķirto maksājumu apjoms attiecīgā dalībvalstī nepārsniedz maksimālo apjomu.

4. Maksājumi par katru lauku saimniecību pakāpeniski samazinās, ja ir pārsniegts teritorijas sliekšņa līmenis, kas jānosaka programmā.

38. pants

**Natura 2000 maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu
2000/60/EK**

1. Atbalstu, kas paredzēts 36. panta a) punkta iii) apakšpunktā, lauksaimniekiem ik gadus piešķir par katru ILZP hektāru, lai kompensētu izmaksas un neiegūtos ienākumus, ko attiecīgās teritorijās rada nelabvē-

⁽¹⁾ OV L 38, 12.2.2000., 1. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2139/2004 (OV L 369, 16.12.2004., 26. lpp.).

▼B

līgi faktori, kas ir saistīti ar Direktīvu 79/409/EEK, 92/43/EEK un 2000/60/EK īstenošanu.

2. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ paredzēto maksimumu. Sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz maksājumiem, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK, tostarp attiecībā uz maksimālo atbalsta summu, nosaka saskaņā ar procedūru, kas minēta 90. panta 2. punktā.

*39. pants***Agrovīdes maksājumi**

1. Dalībvalstis 36. panta a) punkta iv) apakšpunktā paredzēto atbalstu dara pieejamu visā to teritorijā saskaņā ar to konkrētām vajadzībām.

2. Agrovīdes maksājumus piešķir lauksaimniekiem, kas brīvprātīgi uzņemas agrovīdes saistības. Ja tas ir attaisnojams vides mērķu sasniegšanai, agrovīdes maksājumus drīkst piešķirt citiem zemes apsaimniekotājiem.

3. Agrovīdes maksājumi sedz tikai tādas saistības, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri ir noteikti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1782/2003 4. un 5. pantu un III un IV pielikumu, kā arī minimālās mēslojuma un augu aizsardzības ražojumu lietošanas prasības un citas attiecīgas obligātās prasības, kuras ir paredzētas valsts tiesību aktos un noteiktas programmā.

Tādas saistības parasti uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Ja tas ir vajadzīgs un attaisnojams, ievērojot 90. panta 2. punktā minēto procedūru, konkrētām saistībām paredz ilgāku laiku.

▼M5

Dalībvalstis var izbeigt šādas saistības, neparedzot pienākumu atbilstīgam saņēmējam atlīdzināt jau saņemto atbalsta daļu, ar noteikumu, ka:

- a) atbalsts, kas saņemts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 73/2009, ir nesen darīts pieejams, tā regulējumā piemēro noteikumus, kas rada vispārēju agrovīdes ietekmi, kura ir līdzvērtīga tam agrovīdes pasākumam, kas ir izbeigts;
- b) šis atbalsts atbilstīgam saņēmējam finansiāli nav mazāk izdevīgs;
- c) atbilstīgais saņēmējs ir informēts par šo iespēju brīdī, kad uzņemas šīs saistības.

▼B

4. Maksājumus piešķir ik gadus, un tie sedz uzņemto saistību dēļ radušos papildu izdevumus un neiegūtos ienākumus. Vajadzības gadījumā tie var segt arī darījumu izmaksas.

Saņēmējus var izvēlēties arī pēc izsoles uzaicinājumiem, piemērojot tautsaimniecības un vides efektivitātes kritērijus.

Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ paredzēto maksimumu.

5. Atbalstu var sniegt lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai darbībās, uz ko neattiecas noteikumi saskaņā ar 1. līdz 4. punktu.

▼B

40. pants

Dzīvnieku labturības maksājumi

1. Dzīvnieku labturības maksājumus, kas paredzēti 36. panta a) punkta v) apakšpunktā, piešķir lauksaimniekiem, kuri brīvprātīgi uzņemas dzīvnieku labturības saistības.

2. Dzīvnieku labturības maksājumi attiecas tikai uz tām saistībām, kas pārsniedz attiecīgos obligātos standartus, kuri ir noteikti saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1782/2003 4. pantu un III pielikumu, un citas attiecīgās obligātās prasības, kuras ir paredzētas valsts tiesību aktos un uzskaitītas programmā.

Tādas saistības parasti uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Ja tas ir vajadzīgs un attaisnojams, ievērojot 90. panta 2. punktā minēto procedūru, konkrētām saistībām paredz ilgāku laiku.

3. Maksājumus piešķir ik gadus, un tie sedz uzņemto saistību dēļ radušos papildu izdevumus un neiegūtos ienākumus; vajadzības gadījumā tie var segt arī darījumu izmaksas.

Atbalstu ierobežo līdz ►M5 I pielikumā ◀ paredzētajam maksimālajam apjomam.

41. pants

Neienesīgās investīcijas

Atbalstu, kas paredzēts 36. panta a) punkta vi) apakšpunktā, piešķir:

- a) investīcijām, kas saistītas ar pienākumu izpildi saskaņā ar 36. panta a) punkta iv) apakšpunktā paredzēto pasākumu vai citiem agrovides mērķiem;
- b) lauku saimniecībās izdarītām investīcijām, kas ceļ to infrastruktūras vērtību Natura 2000 apvidū vai citos vērtīgos dabas apvidos, kuri jānosaka programmā.

2 Apakšsadaļa

Nosacījumi pasākumiem, lai nodrošinātu ilgtspējīgu mežsaimniecības zemju lietošanu

42. pants

Vispārēji nosacījumi

1. Atbalstu saskaņā ar šo apakšsadaļu piešķir tikai mežiem un meža zemēm, kas pieder privātiem īpašniekiem vai viņu apvienībām, vai vietējām pašvaldībām, vai to apvienībām. Šis ierobežojums neattiecas uz Azoru salu, Madeiras, Kanāriju salu, nelielo Egejas jūras salu Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas Aizjūras departamentu tropu vai subtropu mežiem un meža zemēm.

Šis ierobežojums neattiecas uz 36. panta b) punkta i), iii), vi) un vii) apakšpunktā paredzēto atbalstu.

2. Pasākumi, kas saskaņā ar šo apakšsadaļu ir ierosināti teritorijās, kuras, ievērojot Kopienas rīcības plānu mežu aizsardzībai pret ugunsgrēkiem, ir klasificētas kā teritorijas ar vidēju vai augstu mežu uguns-

▼B

grēku iespējamību, atbilst mežu aizsardzības plāniem, ko dalībvalstis izstrādājušas šīm teritorijām.

*43. pants***Lauksaimniecības zemes pirmreizējā apmežošana**

1. Atbalsts, kas paredzēts 36. panta b) punkta i) apakšpunktā, attiecas uz vienu vai vairākām šādām pozīcijām:

- a) uzņēmējdarbības sākšanas izmaksas;
- b) ikgadēja prēmija par katru apmežotu hektāru, palīdzot segt uzturēšanas izmaksas ne ilgāk kā piecus gadus;
- c) ikgadēja prēmija par katru hektāru, palīdzot segt ienākumu zudumu, ko rada apmežošana, ne ilgāk kā 15 gadus lauksaimniekiem vai lauksaimnieku apvienībām, kas apstrādājuši šo zemi pirms apmežošanas, vai jebkurai citai fiziskai personai vai privāttiesību subjektam.

2. Atbalsts valsts iestāžu īpašumā esošu lauksaimniecības zemju apmežošanai sedz tikai uzņēmējdarbības sākšanas izmaksas. Ja apmežojamo lauksaimniecības zemi ir fiziska persona vai privāttiesību subjekts, drīkst piešķirt 1. punktā minētās ikgadējās prēmijas.

3. Atbalstu lauksaimniecības zemju apmežošanai nepiešķir:

- a) lauksaimniekiem, kas saņem priekšlaicīgas pensionēšanās atbalstu;
- b) par Ziemassvētku eglīšu stādījumiem.

Ja ātraudzīgas sugas stāda īslaicīgai kultivācijai, atbalstu apmežošanai piešķir tikai uzņēmējdarbības sākšanas izdevumu segšanai.

4. Atbalsts lauksaimniekiem vai citām fiziskām personām un privāttiesību subjektiem nav lielāks par ►**M5** I pielikumā ◀ paredzēto maksimumu.

*44. pants***Agromežsaimniecības sistēmu pirmreizējā izveidošana uz lauksaimniecības zemes**

1. Atbalstu, kas paredzēts 36. panta b) punkta ii) apakšpunktā, lauksaimniekiem piešķir, lai izveidotu agromežsaimniecības sistēmas, kas apvieno ekstensīvas lauksaimniecības un mežsaimniecības sistēmas. Atbalsts sedz uzņēmējdarbības sākšanas izmaksas.

2. Par agromežsaimniecības sistēmām sauc zemes lietošanas sistēmas, kurās kokus līdz ar lauksaimniecības kultūrām audzē uz vienas un tās pašas zemes.

3. Par Ziemassvētku eglīšu un ātraudzīgu sugu īslaicīgu audzēšanu atbalstu nepiešķir.

4. Atbalsts nepārsniedz ►**M5** I pielikumā ◀ paredzēto maksimumu.

▼ **B***45. pants***Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana**

1. Atbalsts, kas paredzēts 36. panta b) punkta iii) apakšpunktā, attiecas uz uzņēmējdarbības sākšanas izmaksām tādu zemju apmežošanai, par ko nevar saņemt atbalstu saskaņā ar 36. panta b) punkta i) apakšpunktu. Atbalsts par atmatā atstātām lauksaimniecības zemēm sedz arī 43. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto ikgadējo prēmiju.
2. Atbalstu nepiešķir par Ziemassvētku eglīšu stādījumiem.
3. Atbalsts fiziskām personām vai privāttiesību subjektiem nepārsniedz ► **M5** I pielikumā ◀ noteikto maksimumu.

*46. pants***Natura 2000 maksājumi**

Atbalstu, kas paredzēts 36. panta b) punkta iv) apakšpunktā, privātiem meža īpašniekiem vai viņu apvienībām piešķir ik gadus un par katru meža hektāru, kompensējot izmaksas un neiegūtos ienākumus, ko rada mežu un citas meža zemes lietošanas ierobežojumi saistībā ar Direktīvu 79/409/EEK un 92/43/EEK īstenošanu attiecīgajās teritorijās. Atbalstu nosaka ► **M5** I pielikumā ◀ noteiktā minimālā un maksimālā apjoma robežās.

*47. pants***Meža vides maksājumi**

1. Meža vides maksājumus, kas paredzēti 36. panta b) punkta v) apakšpunktā, piešķir par katru hektāru meža tādiem saņēmējiem, kas brīvprātīgi uzņemas meža vides saistības. Šie maksājumi attiecas tikai uz tām saistībām, kas pārsniedz attiecīgās obligātās prasības.

Tādas saistības parasti uzņemas uz laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem. Ja tas ir vajadzīgs un attaisnojams, ievērojot 90. panta 2. punktā minēto procedūru, konkrētām saistībām paredz ilgāku laiku.

2. Maksājumi sedz papildu izmaksas un neiegūtos ienākumus, ko rada saistības. Atbalstu nosaka ► **M5** I pielikumā ◀ noteiktā minimālā un maksimālā apjoma robežās.

*48. pants***Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un preventīvu pasākumu ieviešana**

1. Atbalstu, kas paredzēts 36. panta b) punkta vi) apakšpunktā, piešķir, lai atjaunotu mežsaimniecības ražošanas potenciālu mežos, ko izpostījušas dabas katastrofas un ugunsgrēki, un ieviestu piemērotus preventīvus pasākumus.

2. Ugunsgrēku preventīvie pasākumi attiecas uz mežiem, ko dalībvalstis saskaņā ar saviem meža aizsardzības plāniem ir klasificējušas kā tādus, kuros ir liela vai vidēja mežu ugunsgrēku izcelšanās iespējamība.

▼B*49. pants***Neienesīgās investīcijas**

Atbalstu, kas paredzēts 36. panta b) punkta vii) apakšpunktā, piešķir investīcijām mežos:

- a) kas saistītas ar pienākumiem saskaņā ar 36. panta b) punkta v) apakšpunktā paredzētu pasākumu vai citiem vides mērķiem;
- b) kas ceļ attiecīgās teritorijas mežu vai meža zemes infrastruktūras vērtību.

*3. Apakšiedaļa***Teritoriju iedalījums***50. pants***Teritorijas, kas ir tiesīgas saņemt maksājumus**

1. Dalībvalstis norāda teritorijas, kas ir tiesīgas saņemt 36. panta a) punkta i), ii) un iii) apakšpunktā, kā arī šā panta b) punkta i), iii), iv) un vi) apakšpunktā paredzētos maksājumus, ņemot vērā šā panta 2. līdz 5. punktu.

2. Lai kalnu teritorijas būtu tiesīgas saņemt 36. panta a) punkta i) apakšpunktā paredzētos maksājumus, to zemes lietošanas iespējām jābūt ļoti ierobežotām, un darba izmaksām ievērojami jāpalielinās šādu iemeslu dēļ:

- a) augstuma dēļ klimats ir ļoti nelabvēlīgs, un tas ievērojami saīsina augšanas sezonu;
- b) lielākā attiecīgās teritorijas daļā ir zemākas nogāzes, pārāk stāvas, lai tajās izmantotu tehniku, vai arī tajās jāizmanto ļoti dārgas, īpašas iekārtas – vai abi šie faktori kopā, ja nelabvēlīgais rezultāts no katra faktora atsevišķi nav tik spēcīgs, bet kopā tie rada tikpat nelabvēlīgus dabas apstākļus.

Teritorijas uz ziemeļiem no 62. paralēles un dažas tām piegulošas teritorijas uzskata par kalnu teritorijām.

3. Lai teritorijas, kas nav šā panta 2. punktā minētās kalnu teritorijas, būtu tiesīgas saņemt 36. panta a) punkta ii) apakšpunktā paredzētos maksājumus, tām jābūt:

- a) ar stipri nelabvēlīgiem dabas apstākļiem, t. i., ar mazu augsnes auglību vai sliktu klimatu, un tādām, kurās, zemi apsaimniekojot, ir svarīgi veikt uzturošas ekstensīvas lauksaimniecības darbības, vai
- b) ar īpaši nelabvēlīgiem dabas apstākļiem, kā arī, ja zemes apsaimniekošana būtu jāturpina, lai aizsargātu vai uzlabotu vidi, saglabātu ainavu un saglabātu teritorijas tūrisma potenciālu, vai lai aizsargātu krasta līniju.

Pie šādām teritorijām pieder lauksaimniecības apgabali, kas ir viendabīgi no dabīgu ražošanas apstākļu viedokļa, un to kopējoms nepārsniedz 10 % no attiecīgās dalībvalsts teritorijas.

4. Saskaņā ar konkrētiem noteikumiem, kas jāparedz saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru, dalībvalstis programmās:

▼B

— apstiprina pastāvošās robežas, ievērojot 2. un 3. punkta b) apakšpunktu, vai groza tās, vai

— nosaka robežas 3. punkta a) apakšpunktā minētajām teritorijām.

5. Natura 2000 lauksaimniecības zemes, kas norādītas, ievērojot Direktīvas 79/409/EEK un 92/43/EEK, un lauksaimniecības zemes, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānā saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK, ir tiesīgas saņemt maksājumus, kuri ir paredzēti 36. panta a) punkta iii) apakšpunktā.

6. Teritorijas, kas ir piemērotas apmežošanai vides iemeslu dēļ, piemēram, lai aizsargātos pret eroziju vai paplašinātu mežu resursus, palīdzot mazināt klimata pārmaiņas, ir tiesīgas saņemt maksājumus, kuri ir paredzēti 36. panta b) punkta i) un iii) apakšpunktā.

7. Natura 2000 meža teritorijas, kas norādītas saskaņā ar Direktīvām 79/409/EEK un 92/43/EEK, ir tiesīgas saņemt 36. panta b) punkta iv) apakšpunktā paredzētos maksājumus.

8. Meža teritorijas, kurās ir vidēja vai liela mežu ugunsgrēku izcelšanās iespējamība, ir tiesīgas saņemt 36. panta b) punkta vi) apakšpunktā paredzētos maksājumus attiecībā uz ugunsgrēku preventīvajiem pasākumiem.

4. Apakšiedaļa

Standartu ievērošana**▼M5**

50.a pants

Galvenās prasības

1. Saņēmējs, kas saņem maksājumus saskaņā ar 36. panta a) punkta i) līdz v) apakšpunktam un saskaņā ar 36. panta b) punkta i), iv) un v) apakšpunktu, visā lauku saimniecībā ievēro likumā noteiktās pārvaldības prasības un labus lauksaimniecības un vides apstākļus, kādi paredzēti Regulas (EK) Nr. 73/2009 5. un 6. pantā un II un III pielikumā.

Pienākums ievērot pirmajā daļā minētās likumā noteiktās pārvaldības prasības un labus lauksaimniecības un vides apstākļus neattiecas uz lauku saimniecības nelauksaimniecisku darbību, un zemi, ko neizmanto lauksaimniecībā un par ko nav pieprasīts atbalsts saskaņā ar šīs regulas 36. panta b) punkta i), iv) un v) apakšpunktu.

2. Kompetentā valsts iestāde dara saņēmējam zināmu, *inter alia*, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus, sarakstu ar likumā noteiktajām pārvaldības prasībām un labiem lauksaimniecības un vides apstākļiem, kas jāievēro.

▼B

51. pants

Maksājumu samazinājums vai to nepiešķiršana**▼M5**

1. Ja nav ievērotas likumā noteiktās pārvaldības prasības vai labi lauksaimniecības un vides apstākļi, jebkurā laikā konkrētajā kalendārajā gadā (turpmāk "attiecīgais kalendārais gads") tā atbalsta saņēmēja tiešas darbības vai bezdarbības dēļ, kurš attiecīgajā gadā bija iesniedzis maksājuma pieteikumu saskaņā ar 36. panta a) punkta i) līdz v) apakšpunktu

▼M5

un 36. panta b) punkta i), iv) un v) apakšpunktu, šo maksājumu kopējo piešķirto vai piešķiramo summu minētajam saņēmējam samazina vai nepiešķir saskaņā ar 4. punktā minētajiem sīki izklāstītajiem noteikumiem.

Pirmajā daļā minēto samazināšanu vai nepiešķiršanu piemēro arī tādos gadījumos, kad minimālās prasības attiecībā uz 39. panta 3. punktā minēto mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu izmantojumu attiecīgajā kalendārajā gadā nav ievērotas tā atbalsta saņēmēja tiešas darbības vai bezdarbības dēļ, kurš bija iesniedzis maksājuma pieteikumu saskaņā ar 36. panta a) punkta iv) apakšpunktu.

Pirmo un otro daļu piemēro arī tad, ja attiecīgā neatbilstība ir tādas darbības vai bezdarbības rezultāts, kas tieši attiecināma uz personu, kurai ir nodota vai no kuras ir saņemta lauksaimniecības zeme.

Piemērojot šo daļu, “nodošana” ir jebkāda veida darbība, kuras rezultātā zeme pārstāj būt tās personas rīcībā, kas zemi nodod.

Atkāpjoties no trešās daļas, ja persona, kas veikusi tiešu darbību vai bezdarbību, ir iesniegusi maksājuma pieteikumu par attiecīgo kalendāro gadu, samazinājumu vai nepiešķiršanu piemēro kopējam maksājumu apjomam, kas, pamatojoties uz šādu maksājuma pieteikumu, piešķirts vai piešķirams atbilstīgajai personai.

2. Maksājumu samazināšanu vai nepiešķiršanu, kas minēta šā panta 1. punktā, nepiemēro atvieglojuma laikposmā attiecībā uz standartiem, kuru sasniegšanai atvieglojuma laikposms piešķirts saskaņā ar 26. panta 1. punktu.

Neskarot 1. punktu un saskaņā ar atbilstīgajiem nosacījumiem, kas paredzēti 4. punktā minētajos sīki izstrādātajos noteikumos, dalībvalstis var nolemt nepiemērot maksājumu samazināšanu vai nepiešķiršanu līdz EUR 100 vai mazākā apmērā vienam atbalsta saņēmējam vienā kalendārajā gadā.

Ja dalībvalsts nolemj izmantot otrajā daļā paredzēto iespēju, kompetentā iestāde nākamajā gadā veic nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu, ka atbalsta saņēmējs novērš konstatēto neatbilstību. Par konstatēto neatbilstību, kā arī par pienākumu veikt koriģējošo darbību paziņo atbalsta saņēmējam.

▼B

3. Atkāpjoties no 1. punkta, saņēmējiem dalībvalstīs, kas piemēro vienotu platībmaksājuma shēmu, kas paredzēta Regulas (EK) Nr. 1782/2003 143. panta b) punktā, obligātās prasības, kas jāievēro, ir ietvertas minētās Regulas 5. pantā un IV pielikumā.

▼M4

Pirmajā daļā paredzēto atkāpi piemēro līdz 2008. gada 31. decembrim. Lauksaimnieki, kas saņem maksājumus saskaņā ar vienotu platībmaksājumu shēmu, Regulas (EK) Nr. 1782/2003 III pielikumā minētās tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības no 2009. gada 1. janvāra ievēro saskaņā ar šādu grafiku:

- a) III pielikuma A punktā minētās prasības piemēro no 2009. gada 1. janvāra;
- b) III pielikuma B punktā minētās prasības piemēro no 2011. gada 1. janvāra;
- c) III pielikuma C punktā minētās prasības piemēro no ► **M5** 2013. gada 1. janvāris ◀.

▼ **M4**

Tomēr Bulgārija un Rumānija var fakultatīvi piemērot Regulas (EK) Nr. 1782/2003 3., 4., 6., 7. un 9. pantu līdz 2011. gada 31. decembrim, ciktāl minētie noteikumi attiecas uz tiesību aktos paredzētām apsaimniekošanas prasībām. Lauksaimnieki, kas saņem maksājumus saskaņā ar vienotu platībmaksājumu shēmu, Regulas (EK) Nr. 1782/2003 III pielikumā minētās tiesību aktos paredzētās apsaimniekošanas prasības no 2012. gada 1. janvāra ievēro saskaņā ar šādu grafiku:

- a) III pielikuma A punktā minētās prasības piemēro no 2012. gada 1. janvāra;
- b) III pielikuma B punktā minētās prasības piemēro no 2014. gada 1. janvāra;
- c) III pielikuma C punktā minētās prasības piemēro no ► **M5** 2016. gada 1. janvāris ◀.

Jaunās dalībvalstis otrajā daļā paredzēto iespēju var izmantot arī tad, ja tās pieņem lēmumu izbeigt vienotu platībmaksājumu shēmas piemērošanu pirms Regulas (EK) Nr. 1782/2003 143.b panta 9. punktā paredzētā piemērošanas termiņa beigām.

▼ **M5**

4. Sīki izstrādātus noteikumus maksājumu samazināšanai vai nepiešķiršanai nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru. Šajā sakarā ņem vērā konstatēto prasību neievērošanas nopietnību, apjomu, pastāvību un atkārtanos, kā arī šādus kritērijus:

- a) nolaidības gadījumā samazinājuma procentuālā daļa nepārsniedz 5 % un atkārtotas neatbilstības gadījumā — 15 %.

Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var nolemt, ka samazinājumu nepiemēro, ja, ņemot vērā neatbilstības nopietnību, apjomu un pastāvīgumu, to uzskata par mazsvarīgu. Tomēr neatbilstības, kas rada tiešu risku sabiedrības vai dzīvnieku veselībai, nedrīkst uzskatīt par nenozīmīgām.

Ja vien atbalsta saņēmējs nav veicis nekavējošu korigējošu darbību, kas novērš neatbilstību, kompetentā iestāde veic nepieciešamās darbības, kas attiecīgā gadījumā var aprobežoties ar administratīvu pārbaudi, lai nodrošinātu, ka saņēmējs novērš attiecīgo konstatēto neatbilstību. Par konstatētu nenozīmīgu neatbilstību un pienākumu veikt korigējošu darbību paziņo atbalsta saņēmējam;

- b) tīšas neatbilstības gadījumā samazinājuma procentuālā daļa principā nav mazāka par 20 % un tā var novest pie maksājuma nepiešķiršanas saskaņā ar vienu vai vairākām atbalsta shēmām, un to var piemērot vienu vai vairākus kalendāros gadus;
- c) katrā ziņā maksājumu samazinājumu un nepiešķirto maksājumu kopējā summa par vienu kalendāro gadu nepārsniedz kopējo summu, kas minēta 51. panta 1. punktā.

▼ **B**

- 5. 1. līdz 4. punktu nepiemēro 39. panta 5. punktam.

▼B

3. IEDAĻA

3. Ass

Dzīves kvalitāte lauku apvidos un lauku ekonomikas dažādošana

52. pants

Pasākumi

Šajā iedaļā paredzētais atbalsts attiecas uz:

- a) pasākumiem lauku ekonomikas dažādošanai, ietverot:
 - i) nelauksaimniecisku aktivitāšu dažādošanu,
 - ii) atbalstu mikrouzņēmumu radīšanai un attīstībai, veicinot uzņēmējdarbību un attīstot saimnieciskas struktūras,
 - iii) tūrisma aktivitāšu veicināšanu,
- b) pasākumiem dzīves kvalitātes uzlabošanai lauku apvidos, ietverot:
 - i) pamatpakalpojumus ekonomikai un lauku iedzīvotājiem,
 - ii) ciematu atjaunošanu un attīstību,
 - iii) lauku mantojuma saglabāšanu un atjaunošanu,
- c) apmācības un informācijas pasākumu tautsaimniecības dalībniekiem, kas darbojas jomās, uz kurām attiecas 3. ass,
- d) prasmju ieguves un aktivizēšanas pasākumu, gatavojot un īstenojot vietējas attīstības stratēģiju.

1. Apakšiedaļa

Nosacījumi pasākumiem lauku ekonomikas dažādošanai

53. pants

Nelauksaimniecisku aktivitāšu dažādošana

Atbalsta saņēmēji, kas minēti 52. panta a) punkta i) apakšpunktā, ir lauksaimnieciskā ražošanā iesaistītas mājsaimniecības locekļi.

54. pants

Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai

Atbalsts, kas paredzēts 52. panta a) punkta ii) apakšpunktā, attiecas tikai uz mikrouzņēmumiem, kā noteikts Komisijas Ieteikumā 2003/361/EK.

55. pants

Tūrisma aktivitāšu veicināšana

Atbalsts, kas minēts 52. panta a) punkta iii) apakšpunktā, attiecas uz:

▼B

- a) maza apjoma infrastruktūrām, piemēram, informācijas centriem un tūrisma objektu ceļarādītājiem;
- b) rekreācijas infrastruktūrām, piemēram, tādām, kas norāda uz pieeju dabas teritorijām, un nelielas ietilpības naktsmītnēm;
- c) ar lauku tūrismu saistītu tūrisma pakalpojumu attīstīšanu un/vai mārketingu.

2. Apakšiedaļa

Nosacījumi, kas reglamentē pasākumus dzīves kvalitātes uzlabošanai lauku apvidos

56. pants

Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem

Atbalsts, kas minēts 52. panta b) punkta i) apakšpunktā, attiecas uz pamatpakalpojumu, tostarp kultūras un atpūtas aktivitāšu, izveidi kādam ciematam vai ciematu grupai, un ar to saistītu maza apjoma infrastruktūru. ► **M6** Infrastruktūras lieluma ierobežojumu neattiecinā uz darbībām, kas minētas 16.a panta 1. punkta g) apakšpunktā. ◀

57. pants

Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana

Atbalsts, kas minēts 52. panta b) punkta iii) apakšpunktā, attiecas uz:

- a) ar *Natura 2000* teritorijām un citām vērtīgām dabas vietām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādi, vides informācijas akcijām un investīcijām, kas saistītas ar dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu un ar augstvērtīgu dabas objektu attīstību;
- b) pētījumiem un investīcijām, kas saistītas ar kultūras mantojuma, piemēram, ciematu kultūras aspektu un lauku ainavu saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu.

3. Apakšiedaļa

Apmācība, prasmju ieguve un aktivizēšanas pasākumi

58. pants

Apmācība un informācija

Atbalsts, kas minēts 52. panta c) punktā, neattiecas uz sagatavošanas vai apmācību kursiem, kuri pieder pie parastām vidusskolas vai augstāka līmeņa izglītības programmām vai sistēmām.

59. pants

Prasmju ieguve, aktivizēšanas pasākumi un īstenošana

Atbalsts, kas minēts 52. panta d) punktā, attiecas uz:

▼B

- a) attiecīgas teritorijas pētījumiem;
- b) pasākumiem, kas sniedz informāciju par attiecīgo teritoriju un vietējo attīstības stratēģiju;
- c) vietējas attīstības stratēģijas sagatavošanā un īstenošanā iesaistītā personāla mācībām;
- d) reklāmas pasākumiem un vadītāju apmācībām;
- e) vietējās attīstības stratēģijas īstenošanu, kas aptver vienu vai vairākus pasākumus atbilstīgi 52. panta a), b) un c) punktam un ko veic valsts un privātā sektora partnerības, kas nav 62. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās partnerības.

4. Apakšiedaļa

Ass īstenošana*60. pants***Demarkācija**

Ja pasākums, kas attiecas uz šo iedaļu, paredz darbības, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu arī saskaņā ar kādu citu Kopienas atbalsta instrumentu, ietverot struktūrfondus un Kopienas atbalsta instrumentu zivsaimniecībai, dalībvalstij katrā programmā nosaka demarkācijas kritērijus starp ELFLA atbalstītām darbībām un darbībām, ko atbalsta cits Kopienas atbalsta instruments.

4. IEDAĻA

4. Ass

Leader*61. pants***Leader pieejas definīcija**

Leader pieeja ietver vismaz šādus elementus:

- a) teritoriāli bāzētas vietējas attīstības stratēģijas, kas paredzētas skaidri noteiktām vietēja līmeņa reģionālām lauku teritorijām;
- b) vietējās valsts un privātās partnerības (turpmāk — “vietējas rīcības grupas”);
- c) apvērstu pieeju, lēmumu pieņemšanas pilnvaras vietējas attīstības stratēģijas izstrādē un īstenošanā uzticot vietējām rīcības grupām;
- d) daudznozaru koncepciju un tādas stratēģijas īstenošanu, kas balstās uz dažādu vietējās saimniecības nozaru dalībnieku un projektu mijiedarbību;
- e) novatoriskas pieejas īstenošanu;
- f) sadarbības projektu īstenošanu;
- g) vietēju partnerību tīklu veidošanu.

62. pants

Vietējas rīcības grupas

1. Partneru pieeju vietējai attīstībai īsteno vietējas rīcības grupas, kas atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) viņiem jāierosina integrēta vietējas attīstības stratēģija, kas balstīta vismaz uz tiem elementiem, kas noteikti 61. panta a) līdz d) punktā un g) punktā, un jāatbild par tās īstenošanu;
 - b) to sastāvā jābūt vai nu grupai, kas jau kvalificēta kā atbilstīga *Leader II* ⁽¹⁾ vai *Leader+* ⁽²⁾ ierosmei, vai kas ir saskaņā ar *Leader* pieeju, vai arī tai jābūt jaunai grupai, kas pārstāv partnerus no dažādām vietējām sociālekonomiskām nozarēm attiecīgā teritorijā. Lēmumu pieņemšanas līmenī ekonomikas un sociālajiem partneriem, kā arī citiem pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, piemēram, lauksaimniekiem, lauku sievietēm, jauniešiem un viņu apvienībām jāveido vismaz 50 % no vietējās partnerības;
 - c) tām jādemonstrē spēja definēt un īstenot teritorijas attīstības stratēģiju.
2. Vadošā iestāde nodrošina to, ka vietējās rīcības grupas vai nu izvēlas administratīvu un finansiālu vadītāju, kas spēj apsaimniekot valsts līdzekļus un nodrošināt apmierinošu partnerības darbību, vai apvienojas juridiski izveidotā vienotā struktūrā, kuras uzbūve garantē apmierinošu partnerības darbību un spēju apsaimniekot sabiedriskos līdzekļus.
3. Teritorija, uz ko attiecas stratēģija, ir viendabīga, un tā nodrošina pietiekamu kritisko masu attiecībā uz cilvēkresursiem, finanšu un saimnieciskiem resursiem, lai atbalstītu dzīvotspējīgu attīstības stratēģiju.
4. Vietējās rīcības grupas izvēlas projektus, kas finansējami saskaņā ar attiecīgo stratēģiju. Tās var izvēlēties arī sadarbības projektus.

63. pants

Pasākumi

Atbalsts, ko piešķir saskaņā ar LEADER asi, ir paredzēts:

- a) lai īstenotu 62. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētās vietējās attīstības stratēģijas un sasniegtu vienas vai vairāku 1., 2., un 3. iedaļā definēto pārējo trīs asu mērķus;
- b) lai īstenotu sadarbības projektus, kuros ietverti saskaņā ar iepriekš minēto a) punktu izraudzītie mērķi;
- c) lai varētu darboties vietēja rīcības grupa, notiktu prasmju apguve un teritorijas aktivizēšanas pasākumi, kā minēts 59. pantā.

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums dalībvalstīm, ar ko nosaka pamatnostādnes globālām vai integrētām darbības programmām, attiecībā uz kurām dalībvalstis ir aicinātas iesniegt atbalsta pieteikumus saskaņā ar Kopienas iniciatīvu lauku attīstībai (*Leader II*) (OV C 180, 1.7.1994., 48. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2000. gada 14. aprīļa paziņojums dalībvalstīm, ar ko nosaka pamatnostādnes Kopienas iniciatīvai attiecībā uz lauku attīstību (*Leader+*) (OV C 139, 18.5.2000., 5. lpp.). Paziņojumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas paziņojumu, ar kuru groza Komisijas 2000. gada 14. aprīļa paziņojumu dalībvalstīm, ar ko nosaka pamatnostādnes Kopienas iniciatīvai attiecībā uz lauku attīstību (*Leader+*) (OV C 294, 4.12.2003., 11. lpp.).

▼B*64. pants***Vietējo stratēģiju īstenošana**

Ja vietējā stratēģijā paredzētās darbības atbilst pasākumiem, kas šajā regulā noteikti pārējām asīm, piemēro attiecīgos nosacījumus saskaņā ar 1., 2., un 3. iedaļu.

*65. pants***Sadarbība**

1. Atbalstu, kas minēts 63. panta b) punktā, piešķir starpterritoriāliem vai starpvalstu sadarbības projektiem.

“Starpterritoriāla sadarbība” ir sadarbība kādā dalībvalstī. “Starptautiska sadarbība” ir sadarbība starp vairāku dalībvalstu teritorijām un ar teritorijām trešās valstīs.

2. Tikai tādi izdevumi, kas attiecas uz teritorijām Kopienā, ir tiesīgi saņemt atbalstu.

3. 64. pants attiecas arī uz sadarbības projektiem.

II NODAĻA

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA*66. pants***Tehniskās palīdzības finansējums**

1. Saskaņā ar Regulas Nr. 1290/2005 5. pantu ELFLA var izlietot līdz 0,25 % no gada piešķiruma, finansējot sagatavošanas, uzraudzības, administratīva atbalsta, novērtēšanas un kontroles pasākumus pēc Komisijas ierosmes un/vai tās vārdā. Tādas darbības veic, ievērojot 53. panta 2. punktu Padomes Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (2002. gada 25. jūnijs) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam ⁽¹⁾, un citus minētās regulas noteikumus, un tās īstenošanas noteikumus, ko piemēro šādai budžeta izpildes formai.

2. Pēc dalībvalstu ierosmes ELFLA attiecībā uz katru lauku attīstības programmu programmas atbalstam drīkst finansēt sagatavošanas, apsaimniekošanas, uzraudzības, novērtēšanas, informācijas un kontroles pasākumus.

Šīm aktivitātēm drīkst atvēlēt līdz 4 % no katrai programmai paredzētā kopapjoma.

3. Ņemot vērā ierobežojumu, kas noteikts 2. apakšpunktā, rezervē finanses 68. pantā minētā valsts lauku tīkla izveidei un darbībai.

Dalībvalstis ar reģionālām programmām var iesniegt apstiprināšanai īpašu programmu valsts lauku tīkla izveidei un darbībai.

Noteikumus attiecībā uz valsts lauku tīkla izveidi un darbību nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.

⁽¹⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1. lpp.

▼B*67. pants***Eiropas Lauku attīstības tīkls**

Eiropas Lauku attīstības tīklu, kas savieno to valstu tīklus, organizācijas un pārvaldes iestādes, kuras Kopienas līmenī darbojas lauku attīstības jomā, izveido saskaņā ar 66. panta 1. punktu. Šā tīkla mērķi ir:

Šā tīkla mērķi ir:

- a) vākt, analizēt un izplatīt informāciju par Kopienas lauku attīstības pasākumiem;
- b) vākt, izplatīt un Kopienas līmenī konsolidēt labu lauku attīstības praksi;
- c) nodrošināt informāciju par procesiem Kopienas un trešo valstu lauku apvidos;
- d) Kopienas līmenī organizēt sanāksmes un seminārus cilvēkiem, kas aktīvi darbojas lauku attīstībā;
- e) izveidot un vadīt ekspertu tīklus, lai atvieglotu pieredzes apmaiņu un atbalstītu lauku attīstības politikas īstenošanu un novērtēšanu;
- f) atbalstīt valstu tīklus un starptautiskas sadarbības ierosmes.

*68. pants***Valsts lauku tīkls**

1. Katra dalībvalsts izveido valsts lauku sadarbības tīklu, kas apvieno lauku attīstībā iesaistītās organizācijas un pārvaldes iestādes.

2. Apjomu, kas minēts 66. panta 3. punkta pirmajā daļā, izlieto:

- a) struktūrām, kas vajadzīgas tīkla darbībai;
- b) darbības plānam, kas satur vismaz labas, pārņemamas prakses un informācijas nodrošināšanu par to, sadarbības tīklu uzturēšanas, pieredzes un prasmju apmaiņas organizēšanas, mācību programmas topošām vietējām rīcības grupām sagatavošanas un tehniskas palīdzības starptautiskai sadarbībai identifikāciju un analīzi.

V SADAĻA**FONDA IEGULDĪJUMS***69. pants***Resursi un to sadalījums**

1. Kopienas atbalsta apjomu lauku attīstībai saskaņā ar šo regulu laikposmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, tā sadalījumu pa gadiem un minimālo apjomu koncentrējot reģionos, kas ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi, nosaka Padome, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, atbilstīgi finanšu perspektīvai laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam un Iestāžu nolīgumam par budžeta disciplīnu un budžeta procedūras uzlabošanu tajā pašā laikposmā.

▼B

2. 0,25 % no 1. punktā minētajiem resursiem atvēl 66. panta 1. punktā minētajai Komisijas tehniskai palīdzībai.

▼M6

2.a Šā panta 1. punktā minētās summas daļu, kas radusies no kopējo saistību palielinājuma, kā noteikts Padomes Lēmumā 2006/493/EK (2006. gada 19. jūnijs), ar ko nosaka Kopienas atbalsta apjomu lauku attīstībai no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, tā sadalījumu pa gadiem un minimālo apjomu, kas jākoncentrē reģionos, kuri ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar konverģences mērķi ⁽¹⁾ kurā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2009/434/EK ⁽²⁾, atvēl tiem darbību veidiem, kas saistīti ar šīs regulas 16.a panta 1. punktā izklāstītajām prioritātēm.

▼B

3. Lai programmētu un iekļautu 1. punktā minētos apjomus Eiropas Kopienu vispārējā budžetā, tās indeksē par 2 % gadā.

4. Komisija pēc tam, kad atvilks 2. punktā minētais apjoms, veic 1. punktā minēto summu gada sadalījumu dalībvalstīm, ņemot vērā:

- a) apjomus, kas rezervēti reģioniem, kuri ir tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar Konverģences mērķi;
- b) iepriekš veiktās darbības, un
- c) konkrētas situācijas un vajadzības, kas balstītas uz objektīviem kritērijiem.

5. Papildus 4. punktā minētajiem apjomiem dalībvalstis, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 1290/2005 12. panta 2. punktā, programmēšanai ņem vērā apjomus, ko rada svārstības.

▼M6

5.a Summas, kas vienādas ar summām, kuras iegūtas, piemērojot obligāto modulāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 9. panta 4. punktu un 10. panta 3. punktu, no 2011. gada – kopā ar summām, kas iegūtas saskaņā ar minētās regulas 136. pantu, dalībvalstis tērē vienīgi laikposmā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim kā Kopienas atbalstu saistībā ar pašreizējām lauku attīstības programmām par darbībām, kuru veids minēts šīs regulas 16.a panta 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā.

Jaunajām dalībvalstīm, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 73/2009 2. panta g) punktā, šā punkta pirmajā daļā minētais laikposms ir no 2013. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim.

Šā punkta pirmās divas daļas neattiecas uz Bulgāriju un Rumāniju.

Dalībvalstu daļu no 2.a punktā minētās summas dalībvalstis tērē vienīgi laikposmā no 2009. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim kā Kopienas atbalstu saistībā ar pašreizējām lauku attīstības programmām par darbībām, kuru veids minēts 16.a panta 1. punktā.

5.b Ja programmas darbības beigās Kopienas atbalsta faktiskā summa, kas izlietota par 16.a panta 1. punktā minētajām darbībām ir mazāka par šā panta 5.a punktā minēto kopējo summu, dalībvalsts atmaksā Eiropas Kopienu vispārējā budžetā starpību, nepārsniedzot summu, par kādu ir pārsniegti kopējie piešķirumi, kas pieejami darbībām, kuras nav 16.a panta 1. punktā minētās darbības.

⁽¹⁾ OV L 195, 15.7.2006., 22. lpp.

⁽²⁾ OV L 144, 9.6.2009., 25. lpp.

▼ M6

Turklāt, ja programmas darbības beigās Kopienas ieguldījuma faktiskā summa, kas iztērēta par 16.a panta 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētajām darbībām, ir mazāka par šā panta 5.a punkta pirmajā daļā norādīto summu, dalībvalsts atmaksā Eiropas Kopienu vispārējā budžetā starpību, nepārsniedzot summu, par kādu Kopienas piešķirumi, kas iztērēti par 16.a panta 1. punkta g) apakšpunktā minētajām darbībām, pārsniedz saskaņā ar šā panta 5.a punkta ceturto daļu pieejamos piešķirumus. Tomēr, ja Kopienas ieguldījuma faktiskā summa, kas izlietota par darbībām, kuras nav 16.a panta 1. punktā minētās darbības, ir mazāka nekā par šādu veidu darbībām pieejamie piešķirumi, atmaksājamo summu samazina par minēto starpību.

▼ M5

5c. Summas, kas minētas šā panta 5.a punktā, neņem vērā, piemērojot Regulas (EK) Nr. 1290/2005 25. pantu.

▼ M2

6. Komisija nodrošina, ka ELFLA kopējie gada piešķirumi, ko jebkura dalībvalsts saskaņā ar šo regulu saņem no ELVGF Virzības nodaļas un no ERAF, ESF un KF saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu ⁽¹⁾, ietverot ERAF ieguldījumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1638/2006 (2006. gada 24. oktobris), ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai ⁽²⁾ un Padomes Regulu (EK) Nr. 1085/2006 (2006. gada 17. jūlijs), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA) ⁽³⁾, kā arī no Eiropas Zivsaimniecības fonda saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1198/2006 (2006. gada 27. jūlijs) par Eiropas Zivsaimniecības fondu ⁽⁴⁾, nepārsniedz:

- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir zem 40 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,7893 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 40 %, bet zemāks par 50 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,7135 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 50 %, bet zemāks par 55 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,6188 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 55 %, bet zemāks par 60 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,5240 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 60 %, bet zemāks par 65 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,4293 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 65 %, bet zemāks par 70 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,3346 % no to IKP
- tām dalībvalstīm, kuru NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā ir vienāds vai lielāks par 70 %, bet zemāks par 75 % no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā apjoma: 3,2398 % no to IKP

⁽¹⁾ OV L 210, 31.7.2006., 25. lpp.

⁽²⁾ OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 210, 31.7.2006., 82. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 223, 15.8.2006., 1. lpp.

▼ **M2**

— pēc tam pārskaitījumu maksimālo summu samazina par 0,09 procentu punktiem no IKP par katriem 5 procentu punktiem no 25 dalībvalstu Eiropas Savienības vidējā NKI uz vienu iedzīvotāju (PSL) 2001.–2003. gadā.

Komisijas IKP aprēķini pamatojas uz statistikas datiem, kas publicēti 2005. gada aprīlī. IKP pieauguma prognozes attiecīgajā valstī 2007.–2013. gadā, kuras Komisija izstrādājusi 2005. gada aprīlī, piemēro katrai dalībvalstij atsevišķi.

Ja 2010. gadā tiek konstatēts, ka kādas dalībvalsts kumulētais IKP 2007.–2009. gadā atšķiras vairāk nekā par $\pm 5\%$ no kumulētā IKP, kas aprēķināts saskaņā ar otro daļu, ņemot vērā arī valūtas kursa izmaiņas, attiecībā uz šo laikposmu attiecīgi koriģē šai dalībvalstij saskaņā ar pirmo daļu piešķiramo summu. Šo korekciju kopējā neto ietekme neatkarīgi no tā, vai tā ir pozitīva vai negatīva, nedrīkst pārsniegt EUR 3 000 miljonus. Jebkurā gadījumā, ja kopējā neto ietekme ir pozitīva, kopējie papildu resursi nepārsniedz izdevumu neizpildes līmeni salīdzinājumā ar maksimālajiem līdzekļiem, ko izmanto saistībā ar struktūrfondu un KF resursiem 2007.–2010. gadam. Galīgās korekcijas sadala vienādās daļās pa gadiem laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam. Lai ņemtu vērā Polijas zlota vērtības izmaiņas pārskata periodā, piemērojot punkta pirmajā daļā norādītos procentus attiecībā uz Poliju, tos reizina ar koeficientu 1,04 laikposmam līdz šajā daļā minētajai pārskatīšanai.

▼ **B**

70. pants

Fonda ieguldījums

1. Lēmumā, ar ko pieņem lauku attīstības programmu, nosaka ELFLA maksimālo ieguldījumu katrai asij elastības vērtības robežās, ko nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru. Lēmumā vajadzības gadījumā skaidri nosaka apropriācijas, kas piešķirtas reģioniem, kuri ir tiesīgi tās saņemt saskaņā ar Konverģences mērķi.
2. ELFLA ieguldījumu aprēķina, pamatojoties uz visu izmantojamo valsts izdevumu apjomu.
3. ELFLA ieguldījuma apjomu nosaka katrai asij.
 - a) 1. asij (konkurētspēja) un 3. asij (dažādošana un dzīves kvalitāte), ka arī 66. panta 2. punktā paredzētajai tehniskajai palīdzībai attiecīgi piemēro šādus robežlielumus:
 - i) 75 % no izmantojamiem valsts izdevumiem reģionos, kas ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi;
 - ii) 50 % no izmantojamiem valsts izdevumiem pārējos reģionos.
 - b) 2. asij (zemes apsaimniekošana) un 4. asij (*LEADER*) attiecīgi piemēro šādus robežlielumus:
 - i) 80 % no izmantojamiem valsts izdevumiem reģionos, kas ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi;
 - ii) 55 % no izmantojamiem valsts izdevumiem pārējos reģionos.

Minimālais ELFLA ieguldījuma apjoms ass līmenī ir 20 %.

▼B

4. Neatkarīgi no 3. punktā noteiktajiem robežlielumiem, ELFLA ieguldījumu programmās, kas paredzētas attālākajiem reģioniem un Egejas jūras nelielajām salām Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē, var palielināt līdz 85 %.

▼M6

Neskarot 3. punktā noteiktos robežlielumus, ELFLA ieguldījumu var palielināt līdz 90 % konverģences reģioniem un līdz 75 % nekonverģences reģioniem par darbību veidiem, kas minēti 16.a panta 1. punktā, līdz summai, kas iegūta no obligātās modulācijas piemērošanas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 9. panta 4. punktu un 10. panta 3. punktu, summai, kas minēta šīs regulas 69. panta 2.a punktā, un no 2011. gada līdz summām, kas iegūtas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 136. pantu.

▼M2

4.a Šā panta 3. un 4. punktu konkrētos gadījumos var nepiemērot Portugālei par summu EUR 320 miljoni.

▼M6

4.b Atkāpjoties no 3. un 4. punktā noteiktajiem robežlielumiem, ELFLA ieguldījuma likmi var palielināt, lielākais, par 10 procentu punktiem par izdevumiem, kas dalībvalstīm jāsedz 2009. gadā. Tomēr 3. un 4. punktā noteiktos robežlielumus ievēro attiecībā uz kopējiem valsts izdevumiem, kas bijuši plānošanas periodā.

▼B

5. Dalībvalstīm, kas izvēlas īpašu programmu saskaņā ar 66. panta 3. punkta otro daļu, ELFLA ieguldījuma robežlielums ir 50 % no atbilstīgiem valsts budžeta izdevumiem.

6. Tehniskas palīdzības pasākumus, kas notiek pēc Komisijas ierosmes vai tās vārdā, var finansēt 100 % apjomā.

7. ELFLA līdzfinansētus izdevumus nefinansē, vienlaikus izmantojot ieguldījumu no struktūrfonda, KF vai jebkura cita Kopienas finanšu instrumenta.

Tos drīkst līdzfinansēt tikai saskaņā ar vienu lauku attīstības programmas asi. Ja darbības pieder pie pasākumiem, kas attiecas uz vairāk nekā vienu asi, izdevumus pieskaita galvenajai asij.

8. Valsts budžeta izdevumi uzņēmumu atbalstam atbilst atbalsta ierobežojumiem, kas noteikti attiecībā uz valsts atbalstu, ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi.

*71. pants***Izdevumu atbilstība**

1. Neskarot Regulas (EK) Nr. 1290/2005 39. panta 1. punktu, izdevumi ir tiesīgi saņemt ELFLA ieguldījumu, ja maksājumu aģentūra attiecīgo atbalstu faktiski izmaksā laikā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim. Līdzfinansētas darbības nevaradzētu pabeigt, pirms atbilstība stājusies spēkā.

Jauni izdevumi, kas pievienoti 19. pantā minētās programmas pārveides laikā, kļūst tiesīgi dienā, kad Komisija ir saņēmusi lūgumu pārveidot programmu.

2. Lai saņemtu ELFLA ieguldījumu, izdevumi kļūst tiesīgi tikai tad, ja tos rada darbības, par ko lēmumu pieņēmusi attiecīgās programmas vadība vai kas ir pieņemts saskaņā ar tās atbildību, ievērojot izvēles kritērijus, kurus noteikusi kompetenta struktūra.

▼B

3. Noteikumus par izdevumu atbilstību nosaka attiecīgas valsts līmenī, ievērojot īpašus nosacījumus, kas šajā regulā izklāstīti konkrētiem lauku attīstības pasākumiem.

Šādas izmaksas nav tiesīgas saņemt ELFLA ieguldījumu:

a) PVN, izņemot neatgūstamu PVN, kad to reāli un neatgriezeniski ir samaksājuši saņēmēji, kas nav nodokļu nemaksātāji, kuri minēti sestās Padomes Direktīvas 77/388/EEK (1977. gada 17. maijs) par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem - Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze ⁽¹⁾ 4. panta 5. punkta pirmajā daļā;

b) parādu procenti, neskarot 5. punktu;

c) pērkot zemi, ja izmaksas ir lielākas par 10 % no visiem pamatotiem attiecīgās darbības izdevumiem. Izņēmuma un attiecīgi pamatotos gadījumos var noteikt augstāku procenta likmi darbībām, kas saistītas ar vides saglabāšanu.

4. 1. līdz 3. punktu nepiemēro 66. panta 1. punktam.

5. Neatkarīgi no 3. punkta b) apakšpunkta ELFLA ieguldījums drīkst būt citā formā nekā neatmaksājams tiešs atbalsts. Sīki izstrādātus noteikumus nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.

72. pants

Ar investīcijām saistītu darbību ilglaicīgums

1. Neskarot noteikumus, kas attiecas uz brīvu pakalpojumu sniegšanu un brīvību veikt uzņēmējdarbību Līguma 43. un 49. panta nozīmē, dalībvalsts nodrošina to, ka investīciju darbības saglabā ELFLA ieguldījumu, ja piecus gadus pēc vadošās iestādes lēmuma piešķirt finansējumu attiecīgās darbības nav būtiski pārveidotas:

a) ietekmējot tās būtību vai īstenošanas nosacījumus vai dodot nepamatotas priekšrocības kādam uzņēmumam vai valsts iestādei;

b) rodoties no pārmaiņām kādas infrastruktūras daļas īpašuma formā vai izbeidzoties, vai pārvietojoties ražošanas darbībām.

2. Nepamatoti izmaksātos apjomus atgūst saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1290/2005 33. pantu.

⁽¹⁾ OV L 145, 13.6.1977., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2004/66/EK (OV L 168, 1.5.2004., 35. lpp.).

VI SADAĻA
APSAIMNIEKOŠANA, KONTROLE UN INFORMĀCIJA

I NODAĻA
APSAIMNIEKOŠANA UN KONTROLE

73. pants

Komisijas pienākumi

Lai kopējas vadības sakarā nodrošinātu pareizu finanšu apsaimniekošanu saskaņā ar Līguma 274. pantu, Komisija veic pasākumus un kontroli, kā izklāstīts Regulas (EK) Nr. 1290/2005 9. panta 2. punktā.

74. pants

Dalībvalstu pienākumi

1. Lai nodrošinātu efektīvu Kopienas finansiālo interešu aizsardzību, dalībvalstis pieņem visus normatīvos un administratīvos aktus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1290/2005 9. panta 1. punktu.

2. Katrai lauku attīstības programmai dalībvalstis norāda šādas iestādes:

a) vadošo iestādi, kas atbild par attiecīgās programmas apsaimniekošanu un kas var būt vai nu valsts iestāde, vai privāta struktūra, kura darbojas valsts vai reģiona mērogā, vai pati dalībvalsts, kad tā veic šo uzdevumu;

b) akreditētu maksājumu aģentūru Regulas (EK) Nr. 1290/2005 6. panta nozīmē;

c) sertificējošo iestādi Regulas (EK) Nr. 1290/2005 7. panta nozīmē;

3. Dalībvalstis katrai lauku attīstības programmai nodrošina attiecīgas apsaimniekošanas un kontroles sistēmas izveidi, vadošajai iestādei un citām struktūrām nodrošinot skaidru funkciju sadali un nošķirumu. Dalībvalstis ir atbildīgas par efektīvu sistēmu funkcionēšanu visā programmas laikposmā.

4. Dalībvalstis uzņemas kontroli saskaņā ar sīki izstrādātiem īstenošanas noteikumiem, ko nosaka saskaņā ar procedūru, kura minēta 90. panta 2. punktā, jo īpaši attiecībā uz kontroles veidu un intensitāti, to pieskaņojot dažādo lauku attīstības pasākumu būtībai.

75. pants

Vadošā iestāde

1. Vadošā iestāde ir atbildīga par programmas efektīvu un pareizu apsaimniekošanu un īstenošanu, un jo īpaši par to, lai:

a) nodrošinātu, ka finansējamās darbības izraugās saskaņā ar lauku attīstības programmai piemērotiem kritērijiem;

b) nodrošinātu, ka darbojas sistēma, lai uzraudzībai un novērtēšanai piemērotā, datorizētā formā fiksētu un saglabātu statistikas informāciju par īstenošanu;

▼B

- c) nodrošinātu, ka saņēmēji un citas struktūras, kas iesaistītas īstenošanas darbībās:
- i) ir informētas par saviem pienākumiem, ko uzliek piešķirtais atbalsts, un uztur atsevišķu grāmatvedības sistēmu vai attiecīgu norēķinu kodu visām darbībām, kas saistītas ar darbību,
 - ii) apzinās prasības attiecībā uz datu sniegšanu vadošajai iestādei un iznākumu un rezultātu uzskaiti;
- d) nodrošinātu, ka programmas novērtēšanu veic šajā regulā noteiktos termiņos un novērtēšanā ir ievērota vienota uzraudzības un novērtēšanas sistēma, un iegūtos novērtējumus iesniedz attiecīgām valsts iestādēm un Komisijai;
- e) vadītu uzraudzības komiteju un nosūtītu tai dokumentus, kas vajadzīgi, lai uzraudzītu programmas īstenošanu, ņemot vērā tās konkrētos mērķus;
- f) nodrošinātu 76. pantā minēto informācijas izplatīšanas pienākumu ievērošanu;
- g) sastādītu gada progresa ziņojumu, un pēc tā apstiprināšanas uzraudzības komitejā iesniegtu to Komisijai;
- h) nodrošinātu, ka maksājumu aģentūra pirms maksājumu apstiprināšanas saņem visu vajadzīgo informāciju, jo īpaši par veiktajām procedūrām un jebkuriem kontroles pasākumiem attiecībā uz finansēšanai izraudzītām darbībām.
2. Ja daļa tās uzdevumu ir deleģēta citai struktūrai, vadošā iestāde paliek pilnībā atbildīga par apsaimniekošanas efektivitāti un pareizību, un attiecīgo uzdevumu īstenošanu.

II NODAĻA

INFORMĀCIJA UN INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANA

76. pants

Informācija un informācijas izplatīšana

1. Dalībvalstis sniedz un izplata informāciju par valsts stratēģijas plāniem, lauku attīstības programmām un Kopienas ieguldījumu.
- Šī informācija ir paredzēta plašai sabiedrībai. Tā atklāj Kopienas lomu un nodrošina ELFLA sniegtā atbalsta pārskatāmību.
2. Programmas vadošā iestāde atbild par informācijas sniegšanu šādā veidā:
- a) tā informē potenciālos saņēmējus, profesionālās organizācijas, ekonomikas un sociālos partnerus, struktūras, kas veicina vīriešu un sieviešu līdztiesību, kā arī attiecīgas nevalstiskas organizācijas, tostarp vides organizācijas, par programmas piedāvātām iespējām un noteikumiem, kā gūt pieeju programmas finansējumam;
 - b) tā informē saņēmējus par Kopienas ieguldījuma apjomu;
 - c) tā informē plašu sabiedrību par Kopienas lomu programmās, kā arī par to rezultātiem.

▼ **B**

VII SADAĻA
UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

I NODAĻA
UZRAUDZĪBA

77. pants

Uzraudzības komiteja

1. Katrai lauku attīstības programmai vēlākais trīs mēnešus pēc lēmuma par programmas pieņemšanu izveido uzraudzības komiteju.

Katra uzraudzības komiteja izstrādā savu reglamentu saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts iestāžu, tiesisko un finanšu sistēmu, un tos pieņem, vienojoties ar vadošo iestādi, lai veiktu pienākumus, ievērojot šo regulu.

2. Katru uzraudzības komiteju vada dalībvalsts vai vadošās iestādes pārstāvis.

Lēmumu par tās sastāvu pieņem dalībvalsts, un tajā iekļauj 6. panta 1. punktā minētos partnerus.

Komisijas pārstāvji pēc savas ierosmes var piedalīties uzraudzības komitejas darbā ar padomdevēja tiesībām.

3. Dalībvalstis ar reģionālām programmām var izveidot valsts uzraudzības komiteju, lai koordinētu šo programmu īstenošanu saistībā ar valsts stratēģiju un finanšu resursu izmantošanu.

78. pants

Uzraudzības komitejas pienākumi

Uzraudzības komiteja pārliecinās par lauku attīstības programmas īstenošanas efektivitāti. Šajā nolūkā:

- a) četros mēnešos pēc lēmuma par programmas pieņemšanas ar uzraudzības komiteju apspriežas par finansējamo darbību izvēles kritērijiem. Izvēles kritērijus pārskata saskaņā ar programmēšanas vajadzībām;
- b) balstoties uz vadības iesniegtiem dokumentiem, uzraudzības komiteja regulāri pārskata programmas konkrēto mērķu sasniegšanā gūtos panākumus;
- c) uzraudzības komiteja analizē īstenošanas rezultātus, jo īpaši to mērķu sasniegšanu, kas noteikti katrai asij, un nepārtrauktos novērtējumus;
- d) uzraudzības komiteja apsver un pieņem gada progresa ziņojumus un pēdējo progresa ziņojumu, pirms tos nosūta Komisijai;
- e) uzraudzības komiteja drīkst piedāvāt vadošajai iestādei jebkādas programmas pielāgojumus vai pārskatīšanu, lai sasniegtu ELFLA mērķus, kas noteikti 4. pantā, vai uzlabotu tās vadību, tostarp finanšu apsaimniekošanu;

▼ **M5**

- f) apsver un pieņem jebkuru būtisku priekšlikumu grozījumiem lauku attīstības programmās.

79. pants

Uzraudzības procedūras

1. Vadošā iestāde un uzraudzības komiteja uzrauga programmas īstenošanas kvalitāti.
2. Vadošā iestāde un uzraudzības komiteja uzrauga katru lauku attīstības programmu, ņemot vērā finanšu, īstenošanas un rezultātu rādītājus.

80. pants

Vienota uzraudzības un novērtēšanas sistēma

Vienotu uzraudzības un novērtēšanas sistēmu izveido Komisijas un dalībvalstu sadarbībā un pieņem saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru. Sistēma konkretizē ierobežotu kopēju rādītāju skaitu, kas piemērojami katrai programmai.

81. pants

Rādītāji

1. Lauku attīstības programmu progresu un efektivitāti saistībā ar to mērķiem nosaka, izmantojot sākumstāvokļa rādītājus, kā arī, ņemot vērā programmu finanšu izpildi, īstenošanas rezultātus un ietekmi.
2. Katrai lauku attīstības programmai nosaka ierobežotu skaitu papildu rādītāju, kas ir unikāli konkrētai programmai.
3. Ja atbalsta būtība ļauj, datus, kas attiecas uz rādītājiem, sadala, ņemot vērā saņēmēju dzimumu un vecumu.

82. pants

Gada progresu ziņojums

1. Pirmo reizi 2008. gadā un katru gadu līdz 30. jūnijam vadošā iestāde nosūta Komisijai gada progresu ziņojumu par programmas īstenošanu. Pēdējo progresu ziņojumu par programmas īstenošanu vadošā iestāde nosūta Komisijai vēlākais līdz 2016. gada 30. jūnijam.
2. Katrā gada progresu ziņojumā ir šādi elementi:
 - a) visas pārmaiņas vispārējos apstākļos, kas tieši ietekmē programmas īstenošanas apstākļus, kā arī visas pārmaiņas Kopienas un attiecīgas valsts politikā, kas skar ELFLA un citu finanšu instrumentu savstarpējo atbilstību;
 - b) programmas attīstība saistībā ar izvirzītajiem mērķiem, pamatojoties uz tiešajiem un rezultatīvajiem rādītājiem;
 - c) programmas finansiālā īstenošana, katram pasākumam pievienojot paziņojumu par atbalsta saņēmējiem izmaksātiem izdevumiem; ja programma aptver reģionus, uz ko attiecas Konverģences mērķis, tādus izdevumus norāda atsevišķi;
 - d) kopsavilkums par notiekošām novērtēšanas aktivitātēm saskaņā ar 86. panta 3. punktu;

▼B

- e) vadošās iestādes un uzraudzības komitejas veiktie pasākumi, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti, jo īpaši:
- i) uzraudzības un novērtēšanas pasākumi;
 - ii) lielāko programmas apsaimniekošanas problēmu kopsavilkums un visi veiktie pasākumi, tostarp atbildot uz piezīmēm saskaņā ar 83. pantu;
 - iii) tehniskās palīdzības izmantošana;
 - iv) pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu to, ka informāciju par programmu izplata saskaņā ar 76. pantu;
- f) paziņojums par atbilstību Kopienas politikai saistībā ar atbalstu, tostarp norādot uz konstatētām problēmām un to novēršanai pieņemtajiem pasākumiem;
- g) attiecīgā gadījumā tāda atbalsta atkārtota izmantošana, kas atgūts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1290/2005 33. pantu.
3. Ziņojumu atzīst par pieņemamu, lai varētu piemērot Regulas (EK) Nr. 1290/2005 26. pantu, ja tajā ir visi 2. punktā uzskaitītie elementi, un tas ļauj novērtēt programmas īstenošanu.

Komisija divos mēnešos pēc tam, kad vadošā iestāde iesūtījusi gada progresa ziņojumu, nāk klajā ar piezīmēm par to. Termiņu programmas pēdējam ziņojumam pagarina līdz pieciem mēnešiem. Ja Komisija neatbild noteiktajā termiņā, ziņojumu uzskata par pieņemtu.

4. Sīkas ziņas attiecībā uz gada progresa ziņojumu par īpašām programmām saskaņā ar 66. panta 3. punktu nosaka saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.

*83. pants***Programmu gada pārbaudes**

1. Komisija un vadošā iestāde ik gadus, kad iesniegts gada progresa ziņojums, pārbauda iepriekšējā gada galvenos rezultātus saskaņā ar procedūrām, kas jānosaka, vienojoties ar attiecīgo dalībvalsti un vadošo iestādi.
2. Pēc pārbaudes Komisija var nākt klajā ar piezīmēm dalībvalstij un vadošajai iestādei, kas par tām informē uzraudzības komiteju. Dalībvalsts informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti, atbildot uz piezīmēm.

II NODAĻA

NOVĒRTĒŠANA*84. pants***Vispārīgi noteikumi**

1. Lauku attīstības programmām veic iepriekšēju, termiņa vidus un paveiktā novērtēšanu saskaņā ar 85., 86. un 87. pantu.
2. Novērtēšanas mērķis ir uzlabot lauku attīstību programmu īstenošanas kvalitāti un efektivitāti. Tajos novērtē programmu ietekmi uz

▼B

Kopienas stratēģiskajām pamatnostādnēm, kas paredzētas 9. pantā, un attiecīgām dalībvalstīm un reģioniem raksturīgām problēmām, ņemot vērā ilgtermiņīgas attīstības prasības un ietekmi uz vidi, un to, kā ievērotas attiecīgos Kopienas tiesību aktos ietvertās prasības.

3. Novērtēšanu pēc vajadzības organizē tā, ka par to atbild vai nu dalībvalstis, vai Komisija.

4. Šā panta 1. punktā minēto novērtēšanu veic neatkarīgi vērtētāji. Rezultātus dara pieejamus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ⁽¹⁾.

5. Dalībvalstis nodrošina cilvēkresursus un finanšu resursus, kas vajadzīgi, lai veiktu novērtēšanu, organizē pieprasīto datu iegūvi un apkopošanu un izmanto dažādu informāciju, ko iegūst ar uzraudzības sistēmu.

6. Dalībvalstis un Komisija vienojas par novērtēšanas metodēm un standartiem, kas pēc Komisijas ierosmes piemērojami saskaņā ar 80. pantu.

*85. pants***Iepriekšējā novērtēšana**

1. Iepriekšējā novērtēšana pieder pie katras lauku attīstības programmas sastādīšanas, un tās mērķis ir optimizēt budžeta līdzekļu piešķiršanu un uzlabot programmēšanas kvalitāti. Ar to nosaka un novērtē termiņa vidus un ilgtermiņa vajadzības, mērķus, kas jāsasniedz, gaidāmos rezultātus, kvantitātes mērķus, jo īpaši to ietekmi saistībā ar sākumstāvokli, Kopienas pievienoto vērtību, pakāpi, kādā ir ņemtas vērā Kopienas prioritātes, iepriekšējā programmēšanā gūto pieredzi un īstenošanas, uzraudzības, novērtēšanas un finanšu apsaimniekošanas procedūru kvalitāti.

2. Par iepriekšējo novērtēšanu atbild attiecīgā dalībvalsts.

*86. pants***Novērtējums termiņa vidū un paveiktā novērtējums**

1. Dalībvalstis katrai lauku attīstības programmai izveido nepārtrauktas novērtēšanas sistēmu.

2. Programmas vadošā iestāde un uzraudzības komiteja izmanto nepārtraukto novērtēšanu, lai:

a) analizētu programmas progresu saistībā ar tās mērķiem, izmantojot rezultātu un, vajadzības gadījumā, ietekmes rādītājus;

b) uzlabotu programmu un to īstenošanas kvalitāti;

c) analizētu priekšlikumus būtiskām pārmaiņām programmās;

d) gatavotos termiņa vidus un paveiktā novērtēšanai.

⁽¹⁾ OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

▼B

3. No 2008. gada vadošā iestāde ik gadus iesniedz uzraudzības komitejai ziņojumu par nepārtrauktās novērtēšanas rezultātiem. Aktivitāšu kopsavilkumu ietver 82. pantā paredzētajā gada progresa ziņojumā.

4. Nepārtrauktā novērtēšana 2010. gadā kļūst par atsevišķu termiņa vidus novērtēšanas ziņojumu. Termiņa vidus novērtēšana ierosina pasākumus programmu un to īstenošanas kvalitātes uzlabošanai.

Termiņa vidus novērtēšanas ziņojumu kopsavilkumu veic pēc Komisijas ierosmes.

5. Nepārtrauktā novērtēšana 2015. gadā kļūst par atsevišķu paveiktā novērtēšanas ziņojumu.

6. Termiņa vidus un paveiktā novērtējumos analizē resursu izmantošanas pakāpi, ELFLA programmēšanas efektivitāti, tā sociālekonomisko ietekmi un ietekmi uz Kopienas prioritātēm. Tie attiecas uz programmas mērķiem, un to mērķis ir izdarīt secinājumus par lauku attīstības politiku. Tie norāda faktorus, kas palīdzējuši programmas veiksmīgi īstenot vai neļāvuši to darīt, ietverot to, kas attiecas uz ilgtspējību, un konstatē paraugpraksi.

7. Nepārtraukto novērtēšanu organizē pēc vadošās iestādes ierosmes sadarbībā ar Komisiju. To organizē uz vairākiem gadiem, un tā aptver laikposmu no 2007. gada līdz 2015. gadam.

8. Komisija pēc savas ierosmes organizē pasākumus, lai nodrošinātu nepārtrauktās novērtēšanas veicējiem, dalībvalstu ekspertiem un uzraudzības komitejas locekļiem apmācības, paraugprakses un informācijas apmaiņu, kā arī tematiskus novērtējumus un novērtējumu kopsavilkumus.

*87. pants***Paveiktā novērtējumu kopsavilkums**

1. Par paveiktā novērtējumu kopsavilkumu atbild Komisija, sadarbojoties ar dalībvalsti un vadošo iestādi, kuras savāc datus, kas vajadzīgi tā pabeigšanai.

2. Paveiktā novērtējumu kopsavilkumu pabeidz vēlākais 2016. gada 31. decembrī.

VIII SADAĻA

VALSTS ATBALSTS

*88. pants***Valsts atbalsta noteikumu piemērošana**

1. Ja vien šajā sadaļā nav paredzēts citādi, Līguma 87., 88. un 89. pantu piemēro atbalstam, ko dalībvalstis sniedz lauku attīstībai.

► **M5** Tomēr, kā arī neskarot šīs regulas 89. pantu, Līguma 87., 88. un 89. pantu nepiemēro maksājumiem, kurus dalībvalstis veic atbilstīgi šai regulai un saskaņā ar to, un uz kuriem attiecas Līguma 36. pants. ◀

2. Aizliegts piešķirt atbalstu lauku saimniecību modernizācijai, pārsniedzot ► **M5** I pielikumā ◀ paredzētās procentu likmes, kā pare-

▼B

dzēts 26. panta 2. punktā. Aizliegums neattiecas uz atbalstu šādām investīcijām:

- a) investīcijām, ko veic galvenokārt valsts interesēs un attiecībā uz tādu tradicionālu ainavu saglabāšanu, ko izveidojušas lauksaimniecības un mežsaimniecības darbības, vai lauku saimniecību ēku pārvietošanai;
- b) vides aizsardzībai un uzlabošanai;
- c) higiēnas apstākļu un dzīvnieku labturības, un darba drošības uzlabošanai mājlopu audzēšanas uzņēmumos.

3. Valsts atbalsts, ko piešķir lauksaimniekiem, kompensējot nelabvēlīgus dabas apstākļus kalnu teritorijās un citās teritorijās, kurās ir nelabvēlīgi dabas apstākļi, ir aizliegts, ja tas neatbilst 37. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Tomēr papildu atbalstu, kas ir lielāks par apjomiem, kuri noteikti saskaņā ar 37. panta 3. punktu, var piešķirt pienācīgi pamatotos gadījumos.

4. Valsts atbalsts lauksaimniekiem, kas uzņemas lauksaimniecības vides vai dzīvnieku labturības saistības, kuras neatbilst attiecīgi 39. panta un 40. panta nosacījumiem, ir aizliegts. Tomēr papildu atbalstu, kas ir lielāks par maksimālajiem apjomiem, kuri noteikti ►M5 I pielikumā ◄, attiecībā uz 39. panta 4. punktu un 40. panta 3. punktu drīkst piešķirt, ja tas ir pienācīgi pamatots. Izņēmuma gadījumos drīkst atļaut pienācīgi pamatotu atkāpi attiecībā uz minimālo to saistību ilgumu, kuras ir paredzētas 39. panta 3. punktā un 40. panta 2. punktā.

5. Valsts atbalsts lauksaimniekiem, kas pielāgojas stingrajiem, Kopienas tiesību aktos balstītajiem standartiem vides aizsardzības, veselības aizsardzības, dzīvnieku un augu veselības, dzīvnieku labturības un darba drošības jomā, ir aizliegts, ja tas neatbilst 31. pantā izklāstītajiem nosacījumiem. Tomēr papildu atbalstu, kas ir lielāks par saskaņā ar šo pantu noteiktajiem maksimālajiem apjomiem, drīkst piešķirt, lai palīdzētu lauksaimniekiem sasniegt atbilstību valsts tiesību aktiem, kuros paredzētas stingrākas prasības nekā Kopienas standartos.

6. Ja nav attiecīgu Kopienas tiesību aktu, valsts atbalsts lauksaimniekiem, kas pielāgojas stingriem, uz valsts tiesību aktiem balstītiem standartiem vides, veselības aizsardzības, dzīvnieku un augu veselības, dzīvnieku labturības un darba drošības jomā, ir aizliegts, ja tas neatbilst 31. pantā izklāstītajiem nosacījumiem. Papildu atbalstu, kas ir lielāks par ►M5 I pielikumā ◄ noteiktajiem maksimālajiem apjomiem, attiecībā uz 31. panta 2. punktu var piešķirt, ja tas ir attaisnojams saskaņā ar 31. pantu.

*89. pants***Valsts papildu finansējums**

Dalībvalstis informē par valsts atbalstu, lai sniegtu papildu finansējumu lauku attīstības pasākumiem, kam ir piešķirts Kopienas atbalsts, un Komisija to apstiprina saskaņā ar šo regulu kā daļu no 16. pantā minētās programmēšanas. Uz šādi paziņotu atbalstu neattiecas Līguma 88. panta 3. punkta pirmais teikums.

IX SADAĻA
PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

90. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz Lauku attīstības komiteja (še turpmāk “Komiteja”).
2. Ja ir norāde uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 4. un 7. pantu.

Laikposms, kas noteikts Lēmuma 1999/468/EK 4. panta 3. punktā, ir viens mēnesis.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

91. pants

Īstenošanas noteikumi

Papildus pasākumiem, ko paredz ar konkrētiem šīs regulas noteikumiem, pieņem sīki izstrādātus noteikumus šīs regulas īstenošanai saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru. Tie attiecas konkrēti uz:

- a) ierosināto lauku attīstības programmu prezentāciju;
- b) nosacījumiem, kas reglamentē lauku attīstības pasākumus.

92. pants

Pārejas noteikumi

1. Ja ir vajadzīgi īpaši noteikumi, lai atvieglotu pāreju no spēkā esošās sistēmas uz šīs regulas izveidoto sistēmu, tādus noteikumus pieņem saskaņā ar 90. panta 2. punktā minēto procedūru.
2. Tādus noteikumus jo īpaši pieņem, lai integrētu esošo Kopienas atbalstu, ko apstiprinājusi Komisija vai nu no ELVGF Virzības, vai Garantiju nodaļas, laikposmam, kas beidzas pēc 2007. gada 1. janvāra, lauku attīstības atbalstā, kas paredzēts šajā regulā, un lai segtu programmu paveiktā novērtēšanu laikposmā no 2000. gada līdz 2006. gadam.

93. pants

Atcelšana

1. Regula (EK) Nr. 1257/1999 ir atcelta no 2007. gada 1. janvāra, izņemot 13. panta a) punktu, 14. panta 1. punktu un 2. punkta pirmos divus ievilkumus, 15., 17. līdz 20. pantu, 51. panta 3. punktu un 55. panta 4. punktu, un to I pielikuma daļu, kurā noteikti apjomi saskaņā ar 15. panta 3. punktu. Šos noteikumus atcels no 2010. gada 1. janvāra, ņemot vērā Padomes tiesību aktu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma 37. pantā noteikto procedūru.

Atsauces uz atcelto regulu saprot kā atsauces uz šo regulu.

▼B

Regula (EK) Nr. 1257/1999 turpina attiekties uz darbībām, ko Komisija saskaņā ar minēto regulu apstiprinājusi pirms 2007. gada 1. janvāra.

2. Padomes direktīvas un lēmumi, ar ko nosaka un groza mazāk labvēlīgo apgabalu sarakstus, kas noteikti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 950/97 21. panta 2. punktu, ir atcelti no 2010. gada 1. janvāra, ņemot vērā Padomes tiesību aktu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma 37. pantā noteikto procedūru.

*94. pants***Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro Kopienas atbalstam, kas attiecas uz programmēšanas laikposmu, kas sākas 2007. gada 1. janvārī. Tomēr šo regulu nepiemēro, pirms nav stājušies spēkā Kopienas tiesību akti, kuros noteikti galvenie noteikumi, kas reglamentē ELFLA, ESF un KF laikposmā no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim izņemot 9., 90., 91. un 92. pantu, ko piemēro no brīža, kad stājas spēkā šī regula.

Neatkarīgi no otrās daļas 37. pantu, 50. panta 2. līdz 4. punktu un 88. panta 3. punktu piemēro no 2010. gada 1. janvāra, ņemot vērā Padomes tiesību aktu, kas pieņemts saskaņā ar Līguma 37. pantā noteikto procedūru.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

► **M5** / PIELIKUMS ◀

ATBALSTA APJOMI UN LIKMES

Pants	Mērķis	Apjoms EUR izteiksmē vai likme	
22(2)	Atbalsts darbības sākšanai (*)	► M5 70 000 ◀	
23(6)	Priekšlaicīga pensionēšanās	18 000 180 000 4 000 40 000	Vienam nodevējam gadā Kopapjoms vienam nodevējam Par katru darba ņēmēju gadā Kopapjoms par katru darba ņēmēju
24(2)	Konsultāciju pakalpojumi	80 % 1 500	No atbilstīgiem izdevumiem par konsultāciju pakalpojumiem Maksimālais atbilstīgais apjoms
26(2)	Lauku saimniecību modernizācijai piešķirtā atbalsta intensitāte	60 % 50 % 50 % 40 % 75 % 75 %	No atbilstīgo investīciju apjoma, ko veic jauni lauksaimnieki teritorijās, kas minētas 36. panta a) punkta i), ii) un iii) apakšpunktā No atbilstīgo investīciju apjoma, ko veic citi lauksaimnieki teritorijās, kas minētas 36. panta a) punkta i), ii) un iii) apakšpunktā No atbilstīgo investīciju apjoma, ko jauni lauksaimnieki veic citās teritorijās No atbilstīgo investīciju apjoma, ko veic citi lauksaimnieki citās teritorijās No atbilstīgo investīciju apjoma attālākos reģionos un Egejas jūras salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 ► M1 ► C1 No atbilstīgo investīciju apjoma dalībvalstīs, kas Kopienai pievienojās 2004. gada 1. maijā, kā arī Bulgārijā un Rumānijā, Padomes Direktīvas 91/676/EEK ⁽²⁹⁾ īstenošanai ilgākais četru gadu laikposmā no pievienošanās dienas saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 2. punktu un 5. panta 1. punktu. ◀ ◀
27(3)	Mežu ekonomiskās vērtības uzlabošanai piešķirtā atbalsta intensitāte	60 % (**) 50 %	No atbilstīgo investīciju apjoma teritorijās, kas minētas 34. panta a) punkta i), ii) un iii) apakšpunktā No atbilstīgo investīciju apjoma citās teritorijās

▼B

Pants	Mērķis	Apjoms EUR izteiksmē vai likme	
		85 % (**)	No atbilstīgo investīciju apjoma attālākajos reģionos
28(2)	Lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšanai piešķirtā atbalsta intensitāte	50 % 40 % 75 % 65 %	No atbilstīgo investīciju apjoma reģionos, kuri ir tiesīgi saskaņā ar Konverģences mērķi No atbilstīgo investīciju apjoma citos reģionos No atbilstīgo investīciju apjoma attālākos reģionos No atbilstīgo investīciju apjoma Egejas jūras salās Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē
31(2)	Maksimālais atbalsta apjoms par standartu ievērošanu	10 000	Par vienu saimniecību
32(2)	Maksimālais atbalsta apjoms par dalību pārtikas kvalitātes sistēmās	3 000	Par vienu saimniecību
33	Informācijas un reklāmas pasākumiem piešķirtā atbalsta intensitāte	70 %	No darbības attaisnotajām izmaksām
34(3)	Maksimālais apjoms daļēji naturālajām lauku saimniecībām	1 500	Par vienu lauku saimniecību gadā
35(2)	Ražotāju grupas: robežlielumi kā procentuāla daļa no realizētās produkcijas pirmos piecos gados pēc atzīšanas	5 %, 5 %, 4 %, 3 %, un 2 % (***) 2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % un 1,5 %	Par 1., 2., 3., 4. un 5. gadā attiecīgi tirgū laisto produkciju līdz EUR 1 000 000 Par 1., 2., 3., 4. un 5. gadā attiecīgi tirgū laisto produkciju, pārsniedzot EUR1 000 000
	Bet attiecībā uz katru no pirmajiem pieciem gadiem nepārsniedzot šādu apjomu	100 000 100 000 80 000 60 000 50 000	Par 1. gadu Par 2. gadu Par 3. gadu Par 4. gadu Par 5. gadu
37(3)	Minimālais maksājums par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem	25	Par vienu hektāru ILZP
	Maksimālais maksājums par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem kalnu rajonos	250	Par vienu hektāru ILZP

▼ **B**

Pants	Mērķis	Apjoms EUR izteiksmē vai likme	
	Maksimālais maksājums teritorijām ar citiem nelabvēlīgiem dabas apstākļiem	150	Par vienu hektāru ILZP

▼ **M5**

35.a panta 3. punkts	Maksimālais pārstrukturēšanai paredzētā atbalsta apmērs, kas pienākas saskaņā ar kopējā tirgus organizācijas reformu	4 500 3 000 1 500	Saimniecībai 2011. gadā 2012. gadā 2013. gadā
----------------------	--	-------------------------	--

▼ **B**

38(2)	Pirmais maksimālais <i>Natura 2000</i> maksājums par laiksposmu, kas nav ilgāks par pieciem gadiem	500 (****)	Par vienu hektāru ILZP
	Maksimālais <i>Natura 2000</i> standartmaksājums	200 (****)	Par vienu hektāru ILZP
39(4)	Viengadīgās kultūras	600 (****)	Par hektāru
	Specializētās daudzgadīgās kultūras	900 (****)	Par hektāru
	Citāda zemes lietošana	450 (****)	Par hektāru
	Vietējās šķirnes, kurām lauksaimniecībā draud izzušana	200 (****)	Par mājlopu vienību
40(3)	Dzīvnieku labturība	500	Par mājlopu vienību
43(4),	Maksimālā gadskārtējā piemaksa, lai segtu ienākumu zaudējumu no apmežošanas		
	— lauksaimniekiem vai viņu apvienībām	700	Par hektāru
	— visām citām fiziskām personām vai privāttiesību subjektiem	150	Par hektāru
43(4), 44(4) un 45(3)	— Uzņēmējdarbības sākšanas izmaksu segšanai piešķirtā atbalsta intensitāte	80 % (**)	No attiecināmām izmaksām teritorijās, kas minētas 34. panta a) punkta i), ii) un iii) apakšpunktā
	—	70 %	No attiecināmām izmaksām citās teritorijās
	—	85 % (**)	No attiecināmām izmaksām attālākajos reģionos
46 un 47(2)	<i>Natura 2000</i> un meža vides ikgadējais maksājums		
	— minimālais maksājums	40	Par hektāru
	— maksimālais maksājums	200 (****)	Par hektāru

(¹) Padomes Direktīva 91/676/EEK (1991. gada 12. decembris) attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L , 375, 31.12.1991., 1. lpp.).

► **M5** (*) Atbalstu darbības sākšanai var sniegt kā vienreizēju prēmiju (maksimālā summa EUR 40 000) vai kā procentu līkņu subsīdiju, kuras kapitalizētā vērtība nedrīkst pārsniegt EUR 40 000. Ja atbalsts tiek sniegts, izmantojot abas minētās formas, maksimālā summa nedrīkst pārsniegt EUR 70 000. ◀

(**) Neattiecas uz Azoru salu, Madeiras, Kanāriju salu, nelielo Egejas jūras salu Regulas (EEK) Nr. 2019/93 nozīmē un Francijas Aizjūras departamentu tropu vai subtropu mežiem un meža zemēm.

(***) Maltas gadījumā Komisija drīkst noteikt minimālā apjoma atbalstu tām ražošanas jomām, kurās produkcijas kopapjoms ir ārkārtīgi mazs.

► **M5** (****) Šīs summas drīkst palielināt 16.a pantā minētajiem darbību veidiem un citos izņēmuma gadījumos, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kam jābūt pamatotiem lauku attīstības programmās. ◀

▼ M5

II PIELIKUMS

► **M6** Indikatīvs saraksts attiecībā uz darbību veidiem un iespējamo ietekmi, kas saistīta ar 16.a panta 1. punkta a) līdz f) apakšpunktā minētajām prioritātēm. ◀

Prioritāte: Klimata pārmaiņas; pielāgošanās un pārmaiņu mazināšana		
Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Uzlabot slāpekļa mēslojuma lietošanas efektivitāti (piem., samazināt lietošanu, aprīkojums, precīzā lauksaimniecība), kūtsmēsļu glabāšanas apstākļu uzlabošana	26. pants. lauku saimniecību modernizācija 39. pants. agrovides maksājumi	Metāna (CH ₄) un slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana
Energoefektivitātes uzlabošana (piem., tādu celtniecības materiālu izmantošana, kas samazina siltuma zaudējumus)	26. pants. lauku saimniecību modernizācija 28. pants. lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība 29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Oglekļa dioksīda (CO ₂) emisiju samazināšana, ietaupot enerģiju
Ar klimata pārmaiņām saistītu ārkārtas stāvokļu negatīvās ietekmes novēršanas mehānismi (piem. krusas tīkli)	26. pants. lauku saimniecību modernizācija	Ārkārtas klimatisko apstākļu negatīvās ietekmes uz lauksaimniecības ražošanas potenciālu samazināšana
Augsnes apsaimniekošanas paņēmieni (piem., zemes apstrādes metodes, starpkultūras, augseku dažādošana)	39. pants. agrovides maksājumi	Slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana; oglekļa sekvestrācija; pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei uz augsni
Izmaiņas zemes lietošanā (piem., aramzemes izmantošanu ganībām, pastāvīgu atstāšanu atmatā)	39. pants. agrovides maksājumi 41. pants. neienesīgie ieguldījumi	Slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana; oglekļa sekvestrācija;
Lopkopības ekstensifikācija (piem., ganāmpulka blīvuma samazināšana, ganību palielināšana) un zālaugu platību apsaimniekošana	39. pants. agrovides maksājumi	Metāna (CH ₄) un slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana
Apmežošana, lauksaimniecības -agromežsaimniecības sistēmas izveide	43. un 45. pants: lauksaimniecībā izmantojamās un neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana 44. pants. agromežsaimniecības sistēmu pirmreizējo izveidošanu uz lauksaimniecības zemes,	Slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana; oglekļa sekvestrācija;
Plūdu novēršanas un regulācijas pasākumi (piem., projekti saistībā ar piekrastes un iekšzemes plūdu novēršanu)	20. pants. atjaunojot lauksaimniecības ražošanas potenciālu, ko sagrāvušas dabas katastrofas, un ieviešot piemērotus preventīvus pasākumus	Ārkārtas klimatisko apstākļu negatīvās ietekmes uz lauksaimniecības ražošanas potenciālu samazināšana
Mācības saistībā lauku saimniecības konsultāciju pakalpojumiem un to izmantošana klimata pārmaiņu aspektā	21. pants. Arodapmācība un informēšanas darbības 24. pants. konsultāciju pakalpojumu izmantošana 58. pants. Apmācība un informācija	Mācību un konsultāciju sniegšana lauksaimniekiem, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņām
Preventīvi pasākumi pret meža ugunsgrēkiem un dabas katastrofām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām	48. pants. mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un preventīvu pasākumu ieviešana	Oglekļa sekvestrācija mežos un oglekļa dioksīda (CO ₂) emisiju novēršana. klimata pārmaiņu negatīvas ietekmes uz mežiem samazināšana

▼ M5

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Pāreja uz izturīgākiem mežaudžu veidiem	47. pants. mežu vide 49. pants. neienesīgie ieguldījumi	klimata pārmaiņu negatīvas ietekmes uz mežiem samazināšana

Prioritāte: atjaunojamā enerģija

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Biogāzes ražošana izmantojot organiskos atkritumus (lauku saimniecībā un vietējiem ražojumiem)	26. pants. lauku saimniecību modernizācija 53. pants. nelauksaimniecisku darbību dažādošana	Fosilā kurināmā aizstāšana; metāna (CH ₄) emisiju samazināšana
Daudzgadīgas enerģijas kultūras (pamežs ar īsu augseku un zālaugi)	26. pants. lauku saimniecību modernizācija	Fosilā kurināmā aizstāšana; oglekļa sekvencēšana; slāpekļa oksīda (N ₂ O) emisiju samazināšana.
Lauksaimniecības/ meža biomasas pārstrāde atjaunojamās enerģijas ieguvei	26. pants: lauku saimniecību modernizācija 28. pants. lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība 29. pants. Sadarbība jaunu lauksaimniecības un pārtikas nozares, kā arī mežsaimniecības nozares produktu, procesu un tehnoloģijas izstrādē 53. pants. nelauksaimniecisku darbību dažādošana 54. pants. atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai	Fosilā kurināmā aizstāšana
Atjaunojamās enerģijas iekārtas/infras- truktūras, izmantojot biomasas un citus atjaunojamās enerģijas avotus (saules un vēja enerģija, ģeotermālā enerģija)	53. pants. nelauksaimniecisku darbību dažādošana 54. pants. atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai 56. pants. pamatpakalpojumi ekonomikai un lauku iedzīvotājiem 30. pants. Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu	Fosilā kurināmā aizstāšana
Informēšana un zināšanu izplatīšana attiecībā uz atjaunojamu enerģiju	21. pants. Arodapmācība un informēšanas darbības 58. pants. Apmācība un informācija	Izpratnes un zināšanu veicināšana un tādējādi, citu ar atjaunojamu enerģiju saistītu darbību netiešu efektivitātes vairošanu

Prioritāte: Ūdens apsaimniekošana

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Ūdens taupīšana tehnoloģijas (piem., efektīvas apūdeņošanas sistēmas)	26. pants. lauku saimniecību modernizācija	Uzlābot spējas izmantot ūdeni efektīvāk un uzlabot spējas uzglabāt ūdeni
Ūdens glabāšana (tostarp appludinātās teritorijās)	30. pants. infrastruktūra	
Ūdens taupīšanas ražošanas paņēmieni (piem., pielāgoti audzēšanas modeļi)	28. pants. lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība 39. pants. agrovides maksājumi	

▼M5

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Mitrzemes atjaunošana Lauksaimniecības zemes pārveidošana par purvaini	41. pants. neienesīgie ieguldījumi 39. pants. agrovides maksājumi 38. pants. Natura 2000 maksājumi	Augstvērtīgu ūdenstilpņu saglabāšana, ūdens kvalitātes aizsardzība un uzlabošana
Lauksaimniecības zemes pārveidošana mežu/agromežsaimniecības sistēmās	43. un 45. pants: lauksaimniecībā izmantojamās un neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana	ūdens kvalitātes aizsardzība un uzlabošana
Iekārtas notekūdeņu attīrīšanai lauku saimniecībās, kā arī pārstrādes un tirdzniecības organizācijās	26. pants. lauku saimniecību modernizācija 28. pants. lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība	Uzlabotas iespējas izmantot ūdeni efektīvāk
Pusdabisku ūdenstilpņu izveide Dabisku krastu izveide Līkumainas upes	39. pants. agrovides maksājumi 57. pants. lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana	Augstvērtīgu ūdenstilpņu saglabāšana, ūdens kvalitātes aizsardzība un uzlabošana
Augsnes apsaimniekošanas paņēmieni (piem., starpkultūras, aramzemes pārveidošana ganībās, pastāvīgu atstāšanu atmatā)	39. pants. agrovides maksājumi	Dažādu ūdens sastāvdaļu, tostarp fosfora, zuduma samazināšana
Informēšana un zināšanu izplatīšana attiecībā uz ūdens apsaimniekošanu	21. pants. Arodapmācība un informēšanas darbības 58. pants. Apmācība un informācija	Izpratnes un zināšanu veicināšana un tādējādi, citu ar atjaunojamu enerģiju saistītu darbību netiešu efektivitātes vairošanu

Prioritāte: Bioloģiskā daudzveidība

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Mēslošanas līdzekļu un pesticīdu neizmantošana lauksaimniecības zemē ar augstu dabas vērtību Ekstensīva lopkopības pārvaldība Integrēta un bioloģiskā ražošana	39. pants. agrovides maksājumi	Sugu ziņā daudzveidīgu veģetācijas tipu saglabāšana, pļavu aizsardzība un saglabāšana
Daudzgadīgas lauku un piekrasti norobežojošas joslas Natura 2000 apsaimniekošanas plānu izstrāde Biotopu/ dzīvotņu izveide/ pārvaldība Natura 2000 teritorijās un ārpus tām Zemes izmantojuma maiņa (zālaugu platību ekstensīva apsaimniekošana, augkopības zemju pārveidošana par ganībām, ilgtermiņa atstāšana atmatā) Daudzgadīgo augu ar augstu dabas vērtību apsaimniekošana Pļavu dārzu izveide un aizsardzība	38. un 46. pants: Natura 2000 maksājumi 39. pants. agrovides maksājumi 41. pants. neienesīgie ieguldījumi 47. pants. meža vides maksājumi 57. pants. lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana	Putnu un citu savvaļas dzīvnieku aizsardzība un biotopu tīkla uzlabošana, samazinot kaitīgo vielu iekļuvi blakus esošajās dzīvotnēs, faunas un floras saglabāšana un aizsardzība
Ģenētiskās daudzveidības saglabāšana	39. pants. agrovides maksājumi	Ģenētiskās daudzveidības saglabāšana
Informēšana un zināšanu izplatīšana attiecībā uz bioloģisko daudzveidību	21. pants. Arodapmācība un informēšanas darbības 58. pants. Apmācība un informācija	Izpratnes un zināšanu veicināšana un tādējādi citu ar atjaunojamu enerģiju saistītu darbību netieša efektivitātes vairošana

Prioritāte: Pasākumi saistībā ar piensaimniecības nozares pārstrukturēšanu

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Ar piensaimniecības nozari saistīts investīciju atbalsts	26. pants. lauku saimniecību modernizācija	Piensaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana

▼ M5

Darbību veidi	Panti un pasākumi	Iespējamā ietekme
Ar piensaimniecību saistītas produktu pārstrādes un realizācijas uzlabojumi	28. pants. lauksaimniecības un mežsaimniecības produktu pievienotā vērtība	Piensaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana
Ar piensaimniecības nozari saistīti jauninājumi	29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Piensaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana
Zālaugu platību un ekstensīva lopkopības ražošana; ar piensaimniecības produktiem saistīta organiskā ražošanas pastāvīgās ganības mazāk labvēlīgos apvidos; ganības	39. pants. agrovides maksājumi	Piensaimniecības nozares labvēlīgās ietekmes uz vidi veicināšana
Prioritāte: Novatoriskas pieejas saistībā ar 16a. panta 1. punktā, a), b), c) un d) apakšpunktā minētajām prioritātēm		
Novatoriskas darbības, lai risinātu problēmas saistībā ar klimata pārmaiņām; pielāgošanos un pārmaiņu mazināšanu	29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un lauksaimniecības pielāgošana klimata pārmaiņām
Novatoriskas darbības, lai atbalstītu atjaunojamu enerģiju attīstību	29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Fosilā kurināmā aizstāšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana
Novatoriskas darbības, lai veicinātu ūdens apsaimniekošanu	29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Uzlabot spējas izmantot ūdeni efektīvāk un uzlabot ūdens kvalitāti
Novatoriskas darbības, lai atbalstītu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu	29. pants. sadarbība jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju izstrādē	Ierobežot bioloģiskās daudzveidības zudumu

▼ **M6***III PIELIKUMS***To darbību veidu saraksts, kas saistīti ar 16.a panta 1. punkta g) apakšpunktā minēto prioritāti**

Prioritāte: platjoslas infrastruktūra lauku apvidos	
Darbību veidi	Panti un pasākumi
Jaunas platjoslas infrastruktūras, tostarp atvilces maršrutēšanas iekārtu un virszemes iekārtu (piemēram, fiksēto, virszemes bezvadu, satelītu vai kombinētu tehnoloģiju) izveidošana un piekļuves nodrošināšana tām	56. pants: pamatpakalpojumi ekonomikai un lauku iedzīvotājiem
Pašreizējās platjoslas infrastruktūras uzlabošana	56. pants: pamatpakalpojumi ekonomikai un lauku iedzīvotājiem
Pasīvās platjoslas infrastruktūras instalēšana (piemēram, inženiertehniskie būvdarbi, piemēram, kabeļu kanāli un citi tīkla elementi kā "tumšās" optiskās šķiedras u. c.), arī sinerģijā ar citām infrastruktūrām (enerģētika, transports, ūdens, kanalizācijas tīkli u. c.)	56. pants: pamatpakalpojumi ekonomikai un lauku iedzīvotājiem